

GA - 14

РУДОЛФ ЩАЙНЕР
РУДОЛФ ЩАЙНЕР

ИЗПИТАНИЕ
НА
ДУШАТА

СЦЕНИЧНИ КАРТИНИ НА ЖИВОТА
КАТО ЕПИЛОГ КЪМ "ВРАТАТА НА ПОСВЕЩЕНИЕТО"

превод от немски: **ДИМО ДАСКАЛОВ**

НЕРЕДАКТИРАН ПРЕВОД

изготвил: **ПЕТЪР ИВАНОВ РАЙЧЕВ** – препис от копие

Първата мистерийна драма бе съчинена от Рудолф Щайнер в 1910 г.; в 1911 г. последва втората драма, в 1912 и 1913 г. третата и четвъртата драма. Премиерите на четирите мистерийни драми бяха представени под ръководството на Рудолф Щайнер и като зрители бяха допуснати само членове на Теософското, по-късно Антропософско Общество.

Вратата на посвещението в Драматичния театър на 15 август 1910 г.
Изпитанието на душата, в Театъра на Градинския площад, на 17 август 1911 г.

Пазачът на прага, в Театъра на Градинския площад на 24 август 1912 г.
Пробуждане на душите, в Народния Театър, на 22 август 1913 г.

За лятото на 1914 г. беше запланувано петата мистерийна драма. Както преди по-предните години Рудолф Щайнер възнамеряваше да я напише преди започване на репетициите. На 31 юли избухна първата световна война. Приготвленията за представянето трябваше да бъдат отменени и написването на изцяло замислената драма не бе осъществено.

Заплануваното за лятото на 1923 г. цялостно представяне на четирите драми в първия Гьотеанум, за което Рудолф Щайнер бе започнал приготвленията, не можа да бъде осъществено поради изгарянето на сградата срещу Нова година 1922-1923

След смъртта на Рудолф Щайнер /1925/, за откриването на втория Гьотеанум в Дорнах /1928/ под ръководството на Мария Щайнер фон Сиверс бяха представени първите две мистерийни драми, малко по-късно третата и четвъртата.

Вратата на посвещението - на 30 септември 1928 г.

Изпитанието на душата - на 4 октомври 1928 г.

Пазачът на прага - на 29 септември 1929 г.

Пробуждане на душите - на 10 юни 1930 г.

През лятото на 1934 година на 6, 8, 11 и 14 август бяха представени за първи път последователно четирите драми.

От тогава четирите мистерийни драми се дават като публични представления в инсценирането на Мария Щайнер.

Прегледано отново, сравнено с ръкописите издание.

1. Издание /1. хиляда/, Берлин 1911 г.
2. Издание /2. хиляда/, Берлин 1912 г.
3. Издание /3. хиляда/, Берлин 1918 г.

4. Издание /4. хиляда/, Берлин 1918 г.
5. Издание /5-9. хиляда/, Берлин 1922 г.
6. Издание /10-13. хиляда/, Дорнах 1948 г.
7. Издание /14-16. хиляда/, Дорнах 1956 г.

Редица допълнителни сценични забележки, направени от Мария Щайнер въз основа на едно ново проучване в Гьотеанума, Дорнах, които в 1948 година бяха прибавени в отделните томове, приети без особено характеризиране.

/да се разбират отъдно и отляво на зрителя. /

Всички права, особено правото за представяне и превеждане, при Администрацията на Наследството на Рудолф Щайнер, Дорнах, Швейцария.

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е

ПЪРВА КАРТИНА	:	Един кабинет на Капезиус
ВТОРА КАРТИНА	:	Една стая за медитация
ТРЕТА КАРТИНА	:	Една стая в розово-червен тон
ЧЕТВЪРТА КАРТИНА	:	Един кабинет на Капезиус
ПЕТА КАРТИНА	:	Един ландшафт
ШЕСТА КАРТИНА	:	Една горска ливада
СЕДМА КАРТИНА	:	Една зала в замък
ОСМА КАРТИНА	:	Една зала в замък
ДЕВЕТА КАРТИНА	:	Една горска ливада
ДЕСЕТА КАРТИНА	:	Един ландшафт
ЕДИНАДЕСЕТА КАРТИНА	:	Една стая за медитация
ДВАДЕСЕТА КАРТИНА	:	Една стая за медитация
ТРИНАДЕСЕТА КАРТИНА	:	Храмът на Слънцето

/липсва една страница/

ЛИЦА, ОБРАЗИ И ПРОИЗШЕСТВИЯ

Духовните и душевните преживявания на хората, които са представени в тази драма "Изпитание на душата", са едно продължение на онези, които бяха представени в създадената от мене картина на живота "Вратата на посвещението".

ПРОФЕСОР КАПЕЗИУС

БЕНЕДИКТУС: жрец на храма на Слънцето

ФИЛИЯ Духовни същества, които опосредствуват връзката на човешките душевни

АСТРИД способности /мислене, чувствуване и воля/ с Космоса.

ЛУНА аналогични образи, а действителни същества, които са достъпни за духовното познание

ДРУГАТА ФИЛИЯ

ГЛАСЪТ НА СЪВЕЩТА: не аналогично, а такъв, какъвто той е една действителност за духовното познание.

МАРИЯ

ЙОХАНЕС ТОМАСИУС

ДОКТОР ЩРАДЕР

ФИЛИКС БАЛДЕ

ГОСПОЖА БАЛДЕ

ДВОЙНИКЪТ НА ЙОХАНЕС ТОМАСИУС

ЛУЦИФЕР

АРИМАН

ШЕСТ СЕЛЯНИ И ШЕСТ СЕЛЯНКИ

СИМОН ЮДЕЙНЪТ: минало въплъщение на Доктор Щрадер

ТОМАС: Минало въплъщение на Йоханес Томасиус

ЕДИН МОНАХ: минало въплъщение на Мария

ПЪРВОМАЙСТОРЪТ: ръководител на клон на едно мистично братство

ПЪРВИ И ВТОРИ ВЪЗПИТАЛ: възпитатели в същото братство. Първият възпитател е

Миналото въплъщение на професор Капезиус.

ДУХЪТ НА БЕНЕДИКТУС

ЙОЗЕФ КЮНЕ: минало въплъщение на Феликс Балде.

ГОСПОЖА КЮНЕ: минало въплъщение на госпожа Балде.

БЕРТА: тяхната дъщеря, минало въплъщение на "другата Мария" от "Вратата на посвещението".

ЦЕЦИЛИЯ, НАРЕЧЕНА ЦИЛИ: храненица на Кюне, минало въплъщение на Теодора от "Вратата на посвещението".

ТЕОДОСИУС Жреци на храма

РОМАНУС на Слънцето

Събитията от шестата, седмата, осмата и деветата картина са съдържание на духовното виждане на Капезиус в неговия минал живот. Същото виждане в миналото /както самото изложение показва/ преживяват едновременно Мария и Йоханес, не обаче Щрадер, миналото въплъщение на когото е виждано от Капезиус, Мария и Йоханес Томасиус. Картините на обратното виждане в миналото в 14-то столетие се разбират като

имагинативно познание и поради това се представят по отношение на историята като идеализирано описание на отношения в живота, които във физическия свят могат да бъдат познати само чрез техните въздействия, чрез техните ефекти. Формата на повтарянето

На живота/на произшествия от 14-то столетие в настоящето/ не трябва да се схваща като нещо всеобщо валидно, а като нещо, което може да се случи само в една повратна точка на времето. Ето защо също и конфликти, както те са представени тук, като последствия на един минал живот, са възможни само за един такъв период от времето.

Специално трябва да споменем, че музикалните добавки за представленията на четирите драми са дело на Адолф Аренсон.

ПЪРВА КАРТИНА

Една библиотека в кабинета на Капезиус. Кафяв основен тон. Вечерно настроение. Капезиус, след това духовни образи, които са душевни способности; след това Бенедиктус. Тази и следващите картини представят събития, които отстоят няколко години след времето, в което стават събитията от "Вратата на посвещението".

КАПЕЗИУС /четейки в една книга/:

"С очите на душата гледаш в нереалното,
Сънуващ в сенчестите образи на мисълта
По правила изкуствено създадени,
Така човекът често търси в своята заблуда,
Какъв е смисълът и целта на живота.
Той търси отговор от дълбините на душата
На целящи в далечни светове въпроси.
Такова мислене обаче е заблуда само
При неговите първи стъпки.
И вижда как накрая погледите на духа му
В безсилие сами се анулират. "

/Казвайки следното. /

Така рисува с думи твърде сериозни
Духът всевиждащ, благороден Бенедиктов
На много хора пътя им душевен.
Тук всяка дума, струва ми се, ме превръща в нищо,
Картината на моя живот собствен
Рисуват те жестоко вярно.
И ако в този час пък някой бог
Би искал да се приближи до мене с гняв

Роден от силите на диви бури,
Тогава неговите страшни сили
Ни биха могли толкова да ме измъчат,
Тъй както силата на тези верни думи ме измъчва.
През дългия си живот на Земята
Тъчах аз само образи неживи,
Които се рисуват като сенки
В съня душевен, който в своята суетност
Природа и дела духовни отразява
И който от присъниците свои
Призрачно мирови загадки иска да решава.

Думата си аз неуморно съм насочвал
В преследване на всевъзможни цели;
Но ясно трябва да призная:
Самият аз в душата си не съм живял,
Когато от заблуда заслепен съм искал
Със мисълта си светове далечни да обгърна.

Така остана само мисъл празна
Това, което като образи рисувах волно.
Тогаз в живота си аз срещнах
Томасиус, младия художник.
Вървеше той със сили истински душевни
По онзи път духовен,
Променящ съществото на човека
И правещ от съкровищата скрити на душата
Да се родят онези сили,
Които извори създават на живота.
Това, което от душата му израсна,
Намира се във всеки човек спящо.
Понеже ми се то разкри при него,
Разбрах, че грях е най-голям в живота
Духовното съкровище погребано аз да оставя.

Така аз зная, че да търся трябва - - -
В съмнението никога да не изпадам.
Суетний пътна мислене по-рано
Че бе довел до мнение лъжливо:
Че празен е стремежът на човека да се учи,
Че трябва ний от всяко мислене да се откажем,

Което изворите на живота иска да открие.

И ако в резултат на всяка мъдрост
За мене станало би ясно,
Че силите съдбовни на човека искат
Със собственото свое същество да се удави
В небитието празно:
Аз бих го сторил смело. - - -
Престъпно би било така да мисля,
След като ясно аз изпитах,
Че никога покой не ще намеря,
Преди духовното съкровище на моята душа
Да види светлината на деня.

Духовните Същества са посадили
Плода на своя труд в човешките души;
Унищожават делото на Боговете
Тоз, който семената на духа оставя да загинат. -
Така аз считам, че това е дълг върховен на живота;
Но щом посмея само стъпка да направя
Към царството, което никога не трябва да отбягна,
Аз чувствам, силите че ми отказват,
Които с мисълта си смела
Съм искал цели на живота да тълкувам
В течение на времето и в световите обширни.
Аз мислех някога, че ми е лесно
От мозъка си мисли да изкарам,
Които да ловят действителности.
Но ето, щом сега поискам да обхвана
Извора на живота в светлина на истината,
Като че мозъкът ми тъп остава -,
И мъча се безсилен аз,
На мислите си образите ясно да оформя
От сериозните на Бенедиктус думи,
Които трябва пътя към духа да ми покажат:
/четейки отново по-нататък/

"Спокойно проникни в дълбочините на душата
И нека смелостта те ръководи.
Когато в себе си се потопяваш,
Ти вече не мисли, тъй както правеше по-рано,

За да намериш себе си самия.
Като угасиш в тебе собствената светлина,
Ще ти проблесне светлината на Духа.
/отново казвайки следното/

Това е като че духът ми спира,
Щом смисъла на тези думи да разбера искам.
И още не почувствал, що да мисля,
Уплахата душата ми обзема.
Да чувствам трябва аз, като че всичко,
Кое то бе около мене до сега в живота,
Би срутило се в собствените развалени,
Че би превърнало ме в нищо.
Стотици пъти аз прочетох тези думи,
Които тука сега следват - - -
И всеки път отново
По-тъмна става тъмнината,
Която е настъпила около мене.
/Отново четейки. /

"Във твоето мислене живеят мисли на всемира,
Във твоето чувствуване тъкат пък мировите сили,
И в твоята воля действат мировите Същества.
Изгубвай себе си във мировите мисли
И себе си живеи чрез мировите сили,
От същността на волята създай ти себе си самия.
В далечините на света не спирай,
Сънуващо живееш в твоите мисли - - -
А започни в обширностите на Духа
И дълбините на душата си свърши: -
Ти ще намериш целите на Боговете,
Като познаеш себе си във тебе. "
/Безсилен потъвайки в себе си чрез едно видение. Съвземайки се отново,
казва следното. /

Що бе това?
/Заобикалят го три образа като душевни способности. /

ЛУНА:
На тебе сила ти не липсва
За благороден полет на духа.

Тя се съдържа
Във волята човешка
И затвърдена е
От сигурната ти надежда.
Калена тя е също
От погледи в далечно бъдно време.
На тебе само смелостта ти липсва
Във волята си да излееш
Доверието на живота. - - -
Сега се осмели ти само!
Вникни в далечното незнайно!

АСТРИД:

От световните далечини
От радостта на слънчевата светлина -
От звездните далечини,
От силата чаровна на света -,
От синия небесен етер,
От висшата духовна сила -
Стреми се към душевна сила
И нейните лъчи ти насочи
В дълбочините на сърцето
И топлината му тогава ще роди
Познанието в тебе.

ДРУГАТА ФИЛИЯ:

В заблуда те обгръщат
Сестрите тези лоши;
Те искат да те заплетат
В илюзията на живота.
Суетната лъжа на даровете,
Които щедро те ти обещаваат,
Ще се стопи тя в нищо,
Кога с човешка сила
Ще искаш да ги задържиш.
Отвеждат тебе те
Нагоре в светове на Боговете,
И ще те разрушат напълно,
Когато в царството им искаш
Да влезеш ти като човек.

КАПЕЗИУС:

Напълно беше ясно - - -
Говореха тук съществата - - -
И сигурно е, въпреки това,
Тук никой друг човек
Не беше освен мене. - - -

Нима аз сам на себе си говорих - - - ?
Но и това е невъзможно;
Защото никога не бих измислил
Това, което стори ми се тук да чувам.

Нима съм същият аз още
Какъвто бил съм по-напред?
/От неговите жестове може да се забележи, че той се чувствава неспособен да си отговори с "да". /

О - аз съм - и не съм това аз -.

ДУХОВЕН ГЛАС, ГЛАСЪТ НА СЪВЕЩТА:

Ей твоите мисли слизат
В дълбочини човешки
Това, което те като душа обвива,
Което като дух пленено е във тебе,
Отлитат мирови основи;
От пълнотата на които,
Когато хора пият,
Живеят в мисленето;
От пълнотата на които
Човеците като живеят
В илюзията те тъкат.

КАПЕЗИУС

Премного . . . твърде много - -
Къде, й Капезиус?
О, моля ви,
Незнайни същества,
Къде, й Капезиус?
Къде съм аз самият?

/Той отново се потопява в себе си размишлявайки. /

БЕНЕДИКТУС: /влиза. Капезиус не го забелязва отначало. Бенедиктус го докосва за рамото. :

Известие получих,

Че с мене да говориш ти желаеш;

Така че аз потърсих те в дома ти.

КАПЕЗИУС:

О, колко сте добър

Желанието ми да утолите.

Едва ли бихте ме видели

В по-лошо състояние да се намирам

След толкова терзания душевни,

В които ме намерихте сега,

Парализиран бих лежал на пода,

Във този миг пред Вас,

Ако не беше ме докоснал

Добрият поглед Ваш

Със моя срещнал се, кога ръката Ви

От сънищата страшни благо ме събуди.

БЕНЕДИКТУС:

За мене не е тайна,

Че те намерих борещ се с живота.

Отдавна вече знаех,

Че тъй ще трябва да се срещнем.

Да свикнеш трябва да изменяш

Ти смисъла на някои от моите думи,

Да можем ний да се разбираме напълно.

И не чуди се след това,

Ако в езика мой страданието твое

Ще трябва името си да смени.

аз те намирам в щастие голямо.

КАПЕЗИУС:

Така Вий по-голяма правите ми моята мъка,

Която в тъмнина ме хвърли.

Аз тъкмо чувствах, като че ли моето Себе

Бе отлетяло в дълбините на света

И чужди същества чрез мен, самия

Говореха ми в тази стая. -

И да се задържа успех аз само,
Като помислих, че това измама на духа е,
Че е илюзия това напълно.
И болка бе за мен, душевната измама.
Опора бе за мене това чувство,
От нея не лишавайте ме, моля!
И не наричайте Вий щастие бълнуваното страшно, -
Защото иначе ще се изгубя аз напълно.

БЕНЕДИКТУС:

Човекът може само това да изгуби,
Което го дели от мировата същност.
И ако му се струва първо, че изгубва
Това, което в настроение сънуващо
Напразно злоупотребява,
Тогава той да търси трябва туй, което е изгубил.
Отново той ще го намери,
Тогава само правилно ще го използва
В дела достойни за човека.
Утеха да ти давам в този час
Би било поучителна игра на думи.

БЕНЕДИКТУС:

О не - учения, които само разума задоволяват,
Наистина, не ще при Вас намеря.
Аз тежко трябваше това да чувствам.
Подобно на дела отнасящи във висините
И също свалящи в дълбочините,
Така през Вашите слова се струят
Животът огнен, както на смъртта студът.
Те действат като знаци на съдбата
И също като бури на любов в живота.
Аз мислих и изследвах
Преди да съм Ви срещнал; -
Но творческите сили на духа
И действието му унищожително,
Познах ги аз едвам,
Откакто съм по стъпките Ви тръгнал.

Какво създаде словото Ви в моята душа,
Това намерихте на мене Вие,

Когато се явихте в моята стая.
Аз често бях раздрусван
При четене на книгата Ви на живота,
Но днес препълнена бе мярката на моите мъки
И да прилее трябваше душевната неволя
Чрез думите съдбовни писани във Ваш, та книга.
Отказано ми беше на душата
Разбиране на думите Ви силни,
Но въпреки това подобно жизнен сок
Разля се словото Ви в моето сърце,
Събуждайки чаровни светове,
И яснотата на ума ми се изгуби.
Призрачни същества видях край мен, да бродят,
Можях да чуе важни думи тъмни,
Звучащи от душата моя заблудена.
Аз зная, че не всичко,
Което пазите за нашите души човешки,
Сте писмено поискали да предадете,
Че осветление на някои загадки
Кога е нужно само давате на хора.
Разкрийте моля и на мене също
Това, което тъй ми е потребно,
Защото трябва да позная
Това, което разума отне ми и ума ми
И се яви като магия покрай мене.

БЕНЕДИКТУС:

Не искат моите думи само туй да кажат,
Което те във форма на понятия обличат;
Те направляват силите душевни
Към туй, което е действителност духовна,
И смисъла си те постигат.
Кога събудят виждане в душите,
Които се на силата им цялостно отдават.
Не са те плод на моето изследване,
А са от духове на мене поверени,
Които знаците добре познават,
В които кармата световна се разкрива.
На тези думи силата е, знай го,
Да доведат при извори свещени,
От гдето блика истинско познание.

Но предоставено е на човека,
Той същността им да разбира,
От тези извори да пие сокове духовни.
Не е противно на целта на моите думи,
Че те отнесоха те в световете,
Които се на тебе като призраци явиха.
Ти си навлязъл в едно царство,
Коего би останало за теб, измама само,
Когато в него себе си изгубиш.
То несъмнено за душата твоя ще отвори
Първичните врати на мъдростта велика,
Ако запазиш в него себе си самия.

КАПЕЗИУС:

Но как да сторя мога аз това?

БЕНЕДИКТУС:

Решение на тази си загадка ще намериш,
Кога с окото будно на душата
Пред някои неща чудесни ще застанеш,
Които скоро в пътя ти ще се явят.
Аз виждам, че да те изпитат искат
Духовни същества, които ръководят твоята съдба.
/Излиза. /

КАПЕЗИУС:

Не мога смисъла на думите му да тълкувам,
Но чувствам ги да действат в моето същество.
Една висока цел ми той показа - - -
Да следвам трябва знака, който той ми дава.
Не иска той да се стремя към мисли;
А иска да насоча търсещите стъпки
В действителностите духовни.

Каква е мисията негова, не зная,
Но дейността му в мен, доверие събужда;
Помогна ми отново аз на себе си да дойда -
Но въпреки това за този час
Съмнителни за мене си остават
Чаровните неща, които толкоз много ме изплашиха;
Свободно сега искам да застана

Срещу нещата казани пророчески от него.

/Завесата се спуска, докато Капезиус остава на място. /

ВТОРА КАРТИНА

Една стая за медитация във виолетов основен тон. Сериозно, обаче не мрачно настроение. Бенедиктус, Мария, след това духовни образи, които представляват душевните сили.

МАРИЯ:

Борби душевни тежки ме притискат
Да чуя на учителя съвета мъдър в този час.
Надига се в сърцето ми предчувствието мрачно,
И не намирам сили,
На мислите да устоявам,
Които непрестанно ме връхлитат.
Те ме засягат в най-дълбоката ми същност;
Да ми възложат искат заповед една,
Която да изпълня ми изглежда за постъпка.
Измамни сили искат да ме уплетат - - ;
Аз моля Ви, - о помогнете ми - -,
Да ги прогоня аз да мога.

БЕНЕДИКТУС:

Аз никога на теб, не ще откажа
Това, което ти желаш.

МАРИЯ:

Аз зная, колко тясно свързани със моята душа
Са пътищата на живота на Йоханес.
Път тежък на съдбата свързва ни задружно
И в световите висши на духа
На Боговете волята ни освети съюза.
Стои тъй ясно всичко туй пред мене
Подобно образа на истината чиста.
И все пак - ужас ме обхваща вече,
Когато устни да отворя трябва
За тази дума толкова престъпна -,
И въпреки това - аз чувам я от дълбините на душата
Да казва ми напълно ясно
И непрестанно да повтаря,
Когато вярвам, че е вече победена:

Йоханес трябва ти да отделиш от тебе;
При тебе да го задържиш не трябва,
Ако не искаш на душата му да вредиш;
Ще трябва той самичък в пътя свой да ходи,
Път, който до целта му ще го доведе".
Аз зная, дума само щом речете,
Заблудата от мене ще изчезне.

БЕНЕДИКТУС:

Мария, скръб високо благородна те застава
Да считаш истината за измама.

МАРИЯ:

Нима е истина това - - - -
Но не! - тук също между казаните от Вас думи
И моя слух промъква се измама.
Кажете, о, това още веднъж.

БЕНЕДИКТУС:

Ти право си ме тук разбрала -.
Високо благородна, й твоята любов,
Йоханес тясно бе към теб, привързан.
Обаче любовта не трябва да забравя,
Че тя на истината е сестра.
За своето добро Йоханес
Бе продължително към теб, привързан,
Сега обаче пътят на душата му изисква
Да търси той свободно своите цели.
Тук нас съдбата волята не казва,
Че трябва външно да се разделите,
Но иска тя със пълна строгост
Йоханес да си работи свободно в областта духовна.

МАРИЯ:

Нима все още аз се лъжа!
Но позволете да говоря по-нататък;
Вий трябва да ме разберете;
Не ще посмее образ никакъв лъжлив
Ухото Ви със думи да измами,
Пропъдила бих аз съмненията лесно,
Ако душата на Йоханес само в този й живот

Със моята душа би била свързана,
Обаче връзката ни беше осветена от онази сала,
Която свързва една душа с друга вечно.
И Съществата духовни казаха с благословия
Слова, в които аз не се съмнявам ни най-малко:
"Той истината тук си извоюва
Във царствата на вечността,
Защото още в световите земни
Дълбоко с тебе беше свързан".
Как мога аз да разбера такива думи,
Щом истината е сега обратна?

БЕНЕДИКТУС:

Тук трябва да познаеш, още колко много
Да липсва може до узряване напълно,
На този, който има вече опитност духовна.
На истината висша пътищата биват сложни,
Да се оправи може само онзи, който може
С търпение да ходи в лабиринта.
Можа ти само част от истината
Да видиш в царството на светлината висша,
Кога пред погледа на твоята душа яви се
Картината на царството духовно.
Но образът не е той още истината пълна.
Душата ти с душата на Йоханес
Е свързана така със земни връзки,
Че всекиму от вас е отредено
Той пътя в областта духовна да намери
Чрез силите, които той на другия дължи.
Но нищо не показва до момента,
че всички сте изпълнили, което се изисква
Можахте вий да видите във образ,
Какво за бъдеще ви е решено,
Когато всяко изпитание ще издържите.
Че плодовете на стремежа си видяхте,
Това ви още не показва,
Че стигнали сте края на стремежа.
Видели сте вий само един *образ* - - .
Но само волята ви може
Да претвори в действителност тя този образ.

МАРИЯ:

О, думите Ви ме засягат
С най-тежка мъка, след като аз щастие изпитах,
Но аз добре научих, как да се прекланям
Пред светлината на свещената премъдрост,
Когато ми показва вътрешната нейна сила.
Започна вече ясно да ми става,
Това, което тъмно беше до сега в сърцето мое.
Но грешката когато в щастие голямо
Показва се човека като истина същинска
Душевна тъмнина е тя, която мъчно можеш да прогониш.
Нуждая се от нещо повече аз от това, което дадохте ми вече,
Действително да мога думите Ви да последвам.
Заведохте Вий моето Себе в глъбини душевни,
В които светлината аз можах да видя
И също минали животи на Земята,
Които съм живяла в минало далечно време.
Можах аз да позная, как намерили се бяха
Душата ми с душата на приятеля ми скъп.
Че аз в онези древни времена далечни
Душата на Йоханес съм довела
До истинското слово на духа,
Това като зародиш трябваше да считам,
Израстващ и даряващ ни плода на наш, та дружба,
Намерен който бе узрял за вечността.

БЕНЕДИКТУС:

Познато бе, че си достойна вече
Да влезеш в пътищата земни,
За тебе отреден толкова отдавна
В далечни дни на миналото време.
Но ти не трябва да забравиш
Да търсиш сигурност дали ти имаш,
Че някой твой път жизнен скрит не ще остане,
Когато в миналото погледа духовен си насочиш,

МАРИЯ /след пауза, която показва дълбоко вглъбяване в себе си/:

О, как можах така да бъда заслепена!
Да считам щастиято що изпитах
Като частица от далечното изтекло време.
Накара ме то аз суетно да забравя,

Че много още трябва да ми липсва.
Едвам сега аз мога да предчувствам,
Че трябва в тъмнините да прогледна,
Когато пътя искам да намеря, който
От настоящия живот в далечни времена ме води,
Когато на приятеля ми скъп душата
Привързва се към моята душа.
Обет Ви давам, мой Учителю велики
Високомерието си да обузда - - !
Сега едвам познах, как знание суетно
Да прелъсти душата може;
Че вместо сила тя да черпи
От подареното духовно благо,
Подаръка тя иска да използва
Престъпно в себе си да се оглежда.
Аз зная в този миг съдбовен
Зова на моето сърце да слушам,
Което думите Ви укрепиха,
Далече колко трябва да се чувствам
От предстоящата ми цел в живота.
Не трябва вече аз да бързам да тълкувам
Полученото знание от царството духовно.
Да го ценя аз трябва като сила -,
А не като едно такова указание,
Че ми спестява всякакво усилие,
В живота да позная целите свещени.
Ако бях слушала по-рано тези думи,
Които повеляват ми да бъда скромна:
Не би останало ми непознато,
Че може да развива се свободно само
Богато надарената душа на моя скъп приятел,
Когато пътища тя търси,
Които аз не съм показала й вече.
И тъй като познах това аз ясно,
Ще мога силата онази да добия,
Да сторя аз това, което дълг изисква и любов от мене.
Но в този час аз чувствам все повече
Отколкото съм някога в сърцето чувствала:
Стоя пред тежко изпитание душевно.
Когато иначе човекът от сърцето си изтръгва
Това, което от единия живее в другия,

Превръща се в омраза силна любовта самата.
Самият той превръща връзката, в която се намира.
Но дават му инстинктът и страстта отново сила;
Обаче аз чрез волята свободна трябва да изтрия
Това, което от живота на душата моя
Аз виждам преминаващо в делата на обичния приятел.
И все пак, любовта ми трябва да не се променя.

БЕНЕДИКТУС:

Ти в пътя ще вървиш правдоподобно,
Когато искаш да познаеш,
Кое за тебе бе най-ценно в твоята любов.
Защото като знаеш каква сила
Те води несъзнателно в душата,
Ти ще намериш силата потребна,
Да сториш туй, което дългът повелява.

МАРИЯ:

Това като ми казахте, вий давате ми вече помощта
Тъй нужна за душата ми сега.
Дълбоко в собственото същество аз трябва
Въпроса сериозен да задам:
Кое ме тласка така силно в тази ми любов?
Аз виждам, как това, което в моята душа живее,
В душата, в творчеството на приятеля ми действа.
Така аз търся задоволство,
Кое в собственото Себе чувствам;
И във заблудата живея, че съм безкористна.
Но все пак скрито ми остана,
Че себе си в приятели си отразявам.
На егоизма змеят беше този,
С измама, който скриваше за мене
Това, което в същност ме подбужда.
Стотици форми взема егоизмът,
Това сега аз трябва да позная,
И щом, че победил го някой вярва,
Възкръсва той със сила по-голяма
От своите развалини.
И също той добива още сила,
Която ни представя като истина това, което е заблуда.

/Мария потъва в дълбок размисъл. Бенедиктус излиза. /

/Явяват се трите образа на душевните способности. /

МАРИЯ:

О вий, сестрици мои, аз които
Намирам в глъбините на душата,
Когато моята душа се разширява
И в мировите далечини
Сама се тя насочва,
На моето ясновиждане Вий силите ми развържете
От етерните висини
И ги по пътищата земни отведете,
За да открия себе си самата
В течения на времената.
Да мога себе си аз да насоча
От стари форми на живота
Към нова кръгове на моята воля.

ФИЛИЯ:

Да се изпълня искам аз
Със светлина стремяща на душата
От глъбините на сърцето;
Да вдишвам искам аз
На волята живителната сила
От потоците на духа:
Че ти, сестра обична
Да можеш светлината да почувстваш
Във древни сфери на живота.

АСТРИД:

Да протъка аз искам
Чувстваща се свойственост
С отдайна воля на любов;
Аз искам да развържа
На волята поклъващите сили
От връзките на всичките желания,
За да превърна аз копнежа, който те сковава
В разкриващото чувство на духа:

=====

/По-дълга пауза, после следващото. /

22

Нуждая се сега от помощта ви,
Да мога пътя ясно да намеря
От настоящия ми живот земен
В изминали далечни дни на днешното човечество.
Душата ми от себечувството освободете
В живота ѝ през времената,
Кръга на моя дълг разкрийте,
Създаден в пътя на живота минал.

ГЛАС НА ДУХА, ДУХОВНАТА СЪВЕСТ:

Да търсят мислите ѝ се стараят
Следи оставени във времената.
Сега от дълбините на душа ѝ нека да изплува
Това, което като провинение остана,
Кое то в дълг за нея се превърна,
От там, където хората сънуващи
Самите себе си изгубват.

/Завесата пада, докато всички още се намират на сцената. /

ТРЕТА КАРТИНА

Стая в розово-червен основен тон, приятно настроение. Йоханес пред един станок. Мария влизайки по-къс но. Духовни образи като душевни способности.

ЙОХАНЕС:

Пред моята картина Мария мълчеше,
Когато тя последния път я видя. -
Тя винаги по-рано ми даряваше обилно
От нейното съкровище на мъдростта
И вдъхновяваше ме да творя.
На мене аз се малко доверявам
Съждение да си съставя,
Дали с изкуството си изпълнявам
Това, което подпомага делото духовно;
Напротив аз на нея се всецяло доверявам.
И постоянно духом думите аз чувам,
Които сила ми даряват и щастлив ме правят,
Кога се осмелих да рисувам настоящата картина.
Тя казваше: "По този път ти можеш
Да предприемеш това дело,

В сетивна форма да превърнеш
Това, което виждаш духом с душата.
За тебе скрито няма да остане,
Как формите приличащи на твоите мисли
Материала овладяват;
И цветовете със твоите чувства сродни
Затоплят сила на живота.
Ти можеш също висшите онези царства
Да претвориш със своята способност в образ".
И като чувствах силата на тези думи,
Аз колебливо се на вратата отдавах,
Че близо при целта достигах,
Която Бенедиктус ми посочи.
Стоях аз често пред картината без смелост,
И в някой час си мислех, че това е дързост,
А друг път, че за мене то е невъзможно,
Да дам във форми, в цветовете образ
На туй, което моята душа съзира.
Как може битие тъчащо на духа,
Стоящо толкова далече то от сетивата,
Разкриващо се само на очите на душата,
Със средства образ да получи,
Които са от естество сетивно само,
Така се много често питах.
Кога обаче собственото същество прогонвам
И в смисъла на нашето учение духовно
Пренасям се при мировите Същества творящи
И чувствам се възнесен в блаженство,
Тогава в мене вяра се събужда
В изкуство истинско мистично,
Каквото е и нашето учение.
Със светлината да живея се научих
И в цветовете да позная действия на светлината,
Тъй както верен ученик на мистиката
Да вижда може в царството без форми и без цвят
Духовните дела и битието на душата.
На тази светлина духовна аз се доверявах,
Добивайки така способността
Да чувствавам с вълнуващото се море от светлина
И да живея в пламъка течащ на цветовете;
Предчувствайки царуващи духовни същества

В тъкането на светлината на духа,
В изпълнения с дух живот на цветовете.
/Мария влиза, без да бъде забелязана от Йоханес. /

Когато после смелостта да ме напусне иска,
За тебе мисля аз, приятелко ми благородна
И в огъня на своята душа
Загрява се тогава творческата радост;
В духовната ти светлина
Събуждат се за мене силите на вярата.
/Той вижда Мария. /

О - ти си била тук - - - -
И все пак идването ти аз не усетих!

МАРИЯ:
Изпълва ме с голяма радост
Приятеля си в творчество да видя тъй вгълбен,
Че своята приятелка той да забрави даже.

ЙОХАНЕС:
О, ти такива думи недей казва -,
Ти знаеш, че не мога даворя аз нищо,
Кое то да не е от теб, благословено.
Не съществува никаква творба от мене,
Която аз да не дължа на тебе,
Ти ме пречисти в огъня на любовта;
Така че с моето изкуство мога да създам
Това, което се на те, разкрива в блясъка на красотата,
Която стопля и живота озарява
И лъчезарно изявява царството духовно.
Аз чувствам, как на творчеството ми потокът
От извора на своята душа се влива в моята;
Трептенията чувствам аз тогаз да ме възнасят
В изпълнени с духа, отвлечени от Земята висини. -
Обичам аз това, което в своята душа живее
И със любов да му предам аз образ мога.
Че само любовта в художника да роди сили може,
Които плодотворно продължават да живеят в неговите творби.
И от духовни ширини когато образи аз трябва
Като художник в светове сетивни да пренасям,

Духът всемирнен трябва да се изяви чрез мене
И моето същество да бъде инструментът само.
Оковите на егоизма трябва аз да мога да разкъсам,
Така че на суетни образи на моята воля,
А светове духовни аз в изкуството да претворявам.

МАРИЯ:

Но ти когато вместо с моето виждане духовно
На творчеството първообраза би трябвало от себе си да черпиш,
Тогава същността на красотата може по единно
Да действа от собствени основи на душата.

ЙОХАНЕС:

Тогаз би трябвало да гоня само призраци на мисълта си,
Да измъдрувам ако искам аз това, което по-добре за мен, ще бъде:
Дали в творбите си да въплътят духовното ти виждане,
Или в самия мене извори на образите аз да търся,
Аз зная, че така не ще да ги намеря мога.

Аз мога да се потопя в дълбочините на душата
Блажено в световите на духа да се намеря;
Да се изгубя мога в царството на сетивата
И да следя с очите чудото на цветовете,
Но щом е душата си аз сам оставам,
Тогаз това, що в мене мога да живея,
Това, което вече ти в духа да виждаш можеш,
Във виждането на духа аз чувствам огън,
В самия мене който гори по-нататък
И сили той запалва, да творя ме кара.

Ако на хората бих искал с думи аз да кажа
Това, което в светове висши да позная мога,
Би трябвало със собствената си душа да се издигна
Във сферите, където дух на дух говори.
Като художник трябва да намеря онзи огън,
В сърцето който действа от творбата
И моята душа на образа да даде може само
Това, което се вълшебено влива като жар духовен във сърцата,
Когато първо може на духа изявата да пие

От гълбините на сърцето ти любящ.

Тъй както силите първични се в копнеж сгъстват
И същества творящи дух искрящо пръскат
И вече чувствайки човека, как за битие копнее,
В началото на времето създадох се като богове,
Това приятелката моя с благородни думи
Ме караше да доловя невидимо за мене,
В червен и нежен, етерен духовен цвят.
Стремях се аз невидимото да сгъствам
И чувстващ как копнеят цветовете
Духовно озарени себе си в душите да оглеждат,
Така душата на приятелката ми говори също като моя
От моите картини на сърца човешки.

МАРИЯ:

Йоханес, ти помисли само, че една душа
От други отделена, на основи собствени стояща
Да се развива от началото на света трябва
На любовта присъщо е да свързва същества отделни,
Но не да иска свойствености да убива.
Настъпил е за нас моментът,
Когато да изпитваме душите си ще трябва,
Как следващите стъпки те в духовния път
Сами ще трябва да насочват те за тяхно благо.

/Излиза/

ЙОХАНЕС:

Какво приятелката моя каза?
Тъй неразбрано ми звучаха тези нейни думи!
Мария, аз да следвам тебе трябва. - - -
/Явяват се трите образа на душевните способности. /

ЛУНА:

Не можеш себе си самия да намериш
Ти в огледалото на другата душа.
Защото силата на твоите същества
Да пусне трябва корени в основите всемирни,
Кога от висините на духа
Със смисъл истински да посади ще иска

Красивото дълбоко на Земята.
Реши се смело живот собствен ти да водиш,
Да можеш да се жертваш като душа силна
На Съществата висши на света.

АСТРИД:

Ти трябва в пътищата си из световите
Да се изгубиш да не искаш;
До слънцето далечно хората не стигат,
Ако от собствения си живот да се лишават искат.
Така ти вече пригответи се,
Чрез земната любов да стигнеш
В основите дълбоки на сърцето,
Любов всемирна да оставиш да узрее.

ДРУГАТА ФИЛИЯ:

Не слушай ти сестрите тези,
Те водят те в далечни светове
И земна близост ти отнемат; -
Не виждат те, че земната любов
Чертите носи на всемирната Любов.
В студа царуват собствените техни същества;
А силите им топлината те отбягват,
От собствените им душевни глъбини
В студени висши светове.

/Завесата се спуска, докато Йоханес, Филия, Астрид и Луна още остават
на мястото. /

ЧЕТВЪРТА КАРТИНА

Същата стая както първата картина. Капезиус и Щрадер.

КАПЕЗИУС /Към влизащия Щрадер/:

Със радост аз приятеля приветствам
Тъй смело който устоя насреща
В борба словесна и гореща.
Отдавна вече в моя дом
Не сте се вий вестили. -
А тъй обичахте по-рано да ме посетите.

ЩРАДЕР:

О, липсваше ми време.
Животът ми се силно промени;
Аз мозъка си вече не измъчвам
Да мисля неща безнадеждни.
А знанието, що съм придобил
Аз посветих на работа практична,
Която да принася полза на живота.

КАПЕЗИУС:

Нима напуснахте вий пътя си на учен?

ЩРАДЕР:

Би могло също да се каже,
Че той напусна мене.

КАПЕЗИУС:

А към какви се цели вий сега насочихте?

ЩРАДЕР:

Животът вече не е годен,
За да покаже цели на човека,
Които той да прозре ясно може.
А механизъм движещ е той само,
Във своите колела който ни тегли - -
Умората ни в тъмнината захвърля,
Когато силите ни се изчерпват.

КАПЕЗИУС:

Познах ви аз, когато с висша смелост
Загадки на живота търсехте да разрешите.
Научих също после,
Как вий събраните съкровища научни
Видяхте да потъват в пропаст,
Душата ви дълбоко съкрушена
Изпила е горчива чаша на измамни сънища на учен.
Но все пак мисълта далеч бе от мене,
Че от сърцето си ще можете да изтръгна
Стремежа, който ви изплъзваше всецяло.

ЩРАДЕР:

Вий помните ли деня още,
Когато една ясновидка ми показва ясно
Самата истина чрез своите думи,
Че аз на път погрешен се намирам?
Не можех иначе, освен да си призная,
Че мисълта обикновена само
Не може да намери нигде изворите на живота.
И всяко мислене обърква се направо,
Когато светлина на висша мъдрост
Да се разкрие може на душевни сили,
Каквито имаше онази жена чудна.
Напразно се стреми науката ни строга
Към откровение подобно.
Но ако беше само това всичко:
Да рухне моята заблуда като учен,
Аз вярвам, сили бих намерил,
За да започна пак отново
Да свържа пътищата си научни
Със другите, които аз съзрях.
Кога обаче аз можех да видя,
Един такъв способ духовен,
От мене считан за безумност,
Че в сила творческа превръща той безсилие,
Надежда всяка аз изгубих.

Вий помните ли младия художник,
Когато двамата познавахме,
Че ходи в пътища съмнителни духовни?
След удари такива на съдбата,
Прекарах много седмици аз вече
До лудост близо, с чувство притъпено.
И щом природата отново ме събуди,

Реших от всяко изследване да се откажа.
Да мога цялостно да оздравея
От дълго време се нуждаех.
Без радост това време аз прекарах.
В неща такива аз се упражнявах,
Които ме доведоха до практиката на живота.
Така че работилница сега аз ръководя,
Която винтове валцува.

На тази работа съм благодарен,
Че много часове аз мога да забравя,
Мъчителната си борба напразна.

КАПЕЗИУС:

Аз трябва да призная, че едва ли
Предишния приятел мога вече да позная
В това, което днес ми се показва - -
Не изживяхте ли вий вън от часовете,
Които ми описахте сега,
Такива също,
В които стари бури се развихрят
И ви изкарват вън от този тъп живот?

ЩРАДЕР:

Не бяха ми спестени часовете,
В които немощ само с немощ
В душата моя да се бори иска.
Съдбата ми обаче не поиска
Лъчите на надежди нови
В сърцето ми да могат да проникнат
За този живот цялостно изгубен.
Да се примеря вече искам.
И силата, която за това се иска,
Тя нека донесе ме дарба нова,
С която пътя си на учен в друг аз да превърна.

Ако се би повторил този живот земен.

КАПЕЗИУС:

Вий казахте -, дали добре съм чул аз,
За повторение на земния живот?
Нима сте се сдобили
Със истината съдбоносна
Постигната по пътища духовни,
Които вие даже днес
Все още считате съмнение че вдъхват?

ЩРАДЕР:

Самият вий открихте онуй трето нещо,
Което даваше ми още сили,

За да започна нов живот.
Лежейки болен на леглото се опитам
За път последен да обгърна с поглед
Кръга на знанието придобито.
И сторих го, преди към други цели поглед да насоча.
Стотици пъти аз се питах:
Какво науката естествена да ни научи може,
Която днес ний можем да обгърнем?
- - - Тук няма никакво съмнение - - -
Прераждане в животи земни
Не може мисленето и не трябва да отрича,
Ако не иска то да скъса с всичко,
Кое то е доказано отдавна чрез изследване прилежно.

КАПЕЗИУС:

Подобно изживяване спестило би ми
Страдания безбройни на живота.
Копнеех аз през много нощи,
Прекарани в безсъние тежашо,
Дано такива мисли могат
Спасение да ми доставят.

ЩРАДЕР:

На мен, обаче тази мълния духовна
Отне ми силите последни.
Аз непрестанно чувствах, че душата ми стреми се
В живота да изпита
Това, което като истина разкри ми моята мисъл.
Случай един в онези тежки дни поиска
Да ми докаже с моя живот собствен
Доколко е жестока тази истина съдбовна.
Показва тя че радости, страдания в живота.
Последствия били на наши минали животи.
Това обаче трудно е да се понася.

КАПЕЗИУС:

На мене изживяването ви се струва невъзможно. -
Какво могло би една истина да затъмнява,
Която ние търсим непрестанно,
Която на духа ни сигурно предава?

ЩРАДЕР:

За вас така да бъде може.
Но аз да чувствам трябва другояче.
Известен ви е моят странен път в живота-,
Изглеждаше, че бе една случайност,
Която на целта на моите родители попречи. -
Те искаха калугер аз да стана.
Понесох това всичко аз. - - -
И много още неща други,
Тъй както случва се това в живота,
Когато човек счита раждането и смъртта
За граници на ходенето по Земята.
По начин същ животът ми по-късен,
Със всичките потъпкани надежди,
Представи ми се като един образ,
Чрез себе си самия само обясним.
О, нивга да не би дошъл денят,
До мнение различно, който ме доведе.
Защото знайте, че не всичко съм ви поверил,
Което ми съдбата отредила.
Не съм аз син на хората онези,
Които искаха монах да ме направят.
Осиновили ме те бяха още
Кога съм бил на възраст само дни няколко.
За мене моят произход остава неизвестен.
Така в дома, във който съм живял, аз бил съм чужденец
И чужд останах аз за всичко,
Което изживях около мене после.
И ето, моето мислене накара ме сега
Аз поглед да насоча в стари времена,
Когато отчуждил съм се самият от света.
Една се мисъл с друга свързва:
Тоз, който бил определен да бъде чужденец в света,
Преди да се е още осъзнал,
Самият той е искал тази си съдба,
Преди да може мислейки да проявява воля.
И тъй като такъв останал по-нататък,
Какъвто отначало все съм бил,
Съмнение за мене няма никак,
Че в тъмнота съм подчинен на сили,
Които моята съдба тъкат безспирно

И аз не мога сам да ги открия.
Какво тук липсва още за да докаже,
Че твърде гъсти са булата,
Които собственото ми съществуване закриват!
Съдете сам вий безпристрастно,
Дали ми истината нова светлина донесе.
Но все пак сигурност ми тя донесе,
Че аз в неяснота ще трябва да остана.
Представи ми тя моята съдба по такъв начин,
Че аз отчасти от скръбта изпълнен,
Отчасти също с подигравка
Платих със същата монета.
Ужасно тя ме беше сполетяла:
Измъчи ме с горчиво, срамно чувство.
Да се поставя трябваше срещу живота;
Присмиващ се на всеки призрак на съдбата
Отдадох се на тъмнината.
Едно аз можех още да си мисля:
Всецяло ти ме приеми, машина на живота;
Не искам аз да зная нищо,
Как ти го движиш по-нататък.

КАПЕЗИУС:

Човекът, който аз във вашето лице познавам,
Да иска той не може дълго да остане,
В такава пустота на знанието днешно.
Аз вече виждам дните,
Когато другояче ний ще се намерим.

/Завесата се спуска, докато двамата още стоят един срещу друг. /

П Е Т А К А Р Т И Н А

Един ландшафт, в който се намира уединеният дом на Балде. Вечерно настроение. Госпожа Балде, Капезиус, след това Феникс Балде, по-късно Йоханес и неговият двойник, след това Луцифер и Ариман.

КАПЕЗИУС/Пристигайки и приближавайки се до една пейка пред дома на Балде, на която седи г-жа Балде. /:
Ще позволите ли на стария приятел
Да поседи до вас за малко време?
Той повече от всякога се днес нуждае

От туй, което често в този дом намери.

Г-ЖА БАЛДЕ:

Щом още от далече ви видях, че идвате,
Разказаха ми стъпките ви уморени,
И щом повече още доближихте, вашите очи,
Че днес в душата ви страдание живее.

КАПЕЗИУС/който беше седнал/:

Да нося много радост в този дом,
Не бе ми дадено да сторя до сега;
Но днес аз моля снизхождение особено от вас
Ако с лишено от мир сърце
Аз наруша мира на този дом.

Г-ЖА БАЛДЕ:

Вий никога при нас добре дошъл сте били,
Кога едва ли някой друг човек
До този дом се беше приближавал.
И въпреки, че между нас се някои неща изправят,
Оставате вий винаги за нас приятел,
Така и днес, когато нашият далечен дом
Се посещава вече с удоволствие от други.

КАПЕЗИУС:

Нима е вярно това, що аз чувам,
Че вашият обичан Феликс,
По-рано който толкова затворен беше,
Е станал в тези дни последни
Човек, когото много търсят?

Г-ЖА БАЛДЕ:

О да, добрият Феникс
Затвори ни по-рано от света всецяло - - ,
Сега обаче с много хора трябва да говори.
Животът нов явява му се като дълг.
В предишни той искаше всецяло
На собствения вътрешен живот да поверява
Това, което му разкриваха гората и скалите
За действия на духове и същества природни.
Изглеждаше това по-рано, че за други хора няма стойност.

Но как времената промениха!
Днес много хора вече слушат
Науката с желание горещо даже,
Която Феникс може да разкрие,
Която те за лудост считаха по-рано.
Когато моят мъж добър и мил
/Феникс Балде излиза от къщи. /

Наред с часове трябва да разкажа,
Тогава аз за стари времена копнея,
В които Феникс ме упътваше сърдечно
Душата своите дарове духовни да запази,
Които с благодат и са дарени
От царствата на Боговете -,
И че предател става на духовно слово, който
Да ги разкрие смее на уши такива,
Които само за света на сетивата се отварят.

ФЕЛИКС БАЛДЕ:

Фелиция да се приспособи тя трудно може
Към нашия напълно променен живот;
Оплакваше се тя преди от старата самотност
И се оплаква не по-малко и сега,
Че някой ден остават само
За нас самите малко часове.

КАПЕЗИУС:

Кое ви пък накара,
По-рано този дом така затворен,
За хора да отворите гостоприемно?

ФЕЛИКС БАЛДЕ:

Покорно ръководството на духа аз последвах,
Коего ми говореше в сърцето,
Когато да мълча ми заповяда.
Сега, когато то ми казва да говоря,
Аз също трябва да го слушам;
Променя се човечеството непрестанно
В развитието на Земята.

Стоиме на повратна на повратна точка ний на времената.
Днес трябва една част познание духовно
На всички хора то да се разкрие,
Които искат да отворят своята душа за него.
Аз зная колко малко съм пригоден
За формите, които днес царуват.
За да изрази това, което във духа живее,
Да се подреждат мислите логично трябва,
Но аз не съм научил да го правя.
И казват, че по отношение на истинска наука,
Която трябва да почива само на основи здрави,
Подходът мой да служи може само като пример,
Как някои души сънуват,
Когато чужди на наука и култура
По собствен път те мъдрост търсят;
Но все пак някои си мислят, че е ценно,
Как през обърканите мои думи
Понякога те нещо могат да открият,
Кое то разум да разбира може.
Аз съм един човек, на който без изкуство
В сърцето трябва да се влива
Това, което може да му се разкрие.
Аз знание без думи не познавам. -
Кога дълбоко се в сърцето си вглъбявам,
А също и когато се в природата аз вслушвам,
Живее знанието в мене,
Кое то няма нужда първо думите да търси - - - ;
Езикът е така със него свързан,
Подобно както даден орган на човека земен.
Такова знание, което се по този начин
Разкрива от духовни светове.
Полезно е за хората то даже,
Макар го те да не разбират.
При мен, да дойде всеки може,
Щом иска да послуша тук
Това, което мога да му кажа.
Аз зная, любопитство само
И други по-малко добри причини
Мнозина водят те при мене.
Но ако и душите на такива хора
Да не приемат тези истини сега:

Доброто в тях е вече посадено
И то ще действа по-нататък.

КАПЕЗИУС:

Открито да говоря с вас аз искам. - - -
Отдавна се на вас аз удивлявам.
Но все пак смисълът на думите странни
Оставаше затворен до сега за мене.

ФЕЛИКС БАЛДЕ:

Навярно този смисъл ще ви се разкрие.
Стремите се вий с дух добър и сърце благородно;
Да дойдат трябва също времената,
Кога гласа на истината вий ще чуйте.
Вниманието да обърнете ще трябва,
Какво богатство се съдържа тук в човека.
Той образ е на царствата всемирни.
Главата му е отражение на небесата;
На неговите крайници пък действуват
На сферите небесни духовете;
В гърдите му се движат съществата земни;
И срещу всички се опълчват мощно
Демоните от сфери на Луната,
Които искат да попречат
На целите преследвани от духовете на доброто.
Това, което имаме пред нас като човешко същество,
Кое то изживяваме като душа,
Кое то като дух ни свети:
Витаеше от вечни времена пред Боговете,
И намерението тяхно беше
От всички светове да свържат сили,
Които заедно да създават човека.

КАПЕЗИУС:

Почти ме страх обзема като слушам тези думи,
Които смело искат да покажат,
Че Боговете са човека сътворили.

ФЕЛИКС БАЛДЕ:

Изисква се смирение голямо,
За този, който иска да постигне

Високата наука за Духа.
Но който в гордост и суетност
Поиска себе си да опознае,
На него са вратите на познанието висше не отварят.
/Феликс Балде отива в къщи. /

КАПЕЗИУС:

Ей както винаги и сега също
Добре ще ми помогне милата госпожа Балде,
Душата тя, да може образи да вижда
И стоплена от образи да стане
Способна да разбира думите ви право.

Г-ЖА БАЛДЕ:

На мене милият ми Феникс също
Повтаряше ми много често тези думи,
Които току що изрече.
Събуждаха в сърцето ми тогава един образ,
За който казвах си аз често вече,
Че трябва да ви го разкажа.

КАПЕЗИУС:

Госпожо мила, моля ви това сторете - -,
Жадувам аз да бъда освежен
От вашето съкровище от образи.

Г-ЖА БАЛДЕ:

Така да бъде - - -.
Бе някога едно момче,
Израсна то като единствено дете на бедни хора горски.
В самотната гора
Освен родителите свои
Познаваше то малко други хора.
По тяло беше слабо то развито:
Прозрачна беше почти неговата кожа.
И дълго можеше човек в очите му да гледа;
То криеше във себе си дълбоки чудеса духовни.
И въпреки че малко хора само
Явяваха се край момчето,
То от приятели не бе лишено.
Когато в планините близки

Разгаряше се слънчевата златна светлина,
Тогава със очи замислени момчето
Поглъщаше в душа си това злато на духа:
Сърцето му тогава ставаше подобно
На утринната слънчева зоря. -
Но щом през облаците тъмни
Лъчите слънчеви не можеха да минат,
Очите на момчето се размътваха,
Тъга изпълваше сърцето му тогава - - - .
Отдадено бе то изцяло
На тъкането на духа в свето му тесен
И чувстваше го така близо също,
Тъй както своето си тяло.
Приатели му бяха също
Дърветата в гората и цветята,
От тях говореха му същества духовни,
От чашки на цветята и от върховете -,
Разбираще то шепота им таен - - .
Така разкриваха се на момчето
Неща чудесни на светове тайни,
Когато със душата си се разговаря
С неща, които много хора считат,
Че са лишени от живот.
Изгубваха го често вечер
Родителите негови с тревога.
На близо място беше то тогава,
Там гдето блика извор от една скала,
Хилядократно пръскайки водата
На капки върху камъните близки.
Когато сребърният блясък на Луната
Вълшебно се оглежда във водата
В безброй искри от цветове,
Тогава часове наред момчето
Оставаше на извора обичан.
Възникваха тогаз пред кроткия му поглед
Духовни форми за момчето
В трептението на водата, в блясъка на светлината
Превръщайки се в образите на жени троица,
Които му разказваха неща чудесни,
Които му копнежът търсеше безспирно. -
Когато в една свежа лятна нощ

Момчето пак при извора седеше,
Едната от жените хвана хиляди пращинки
Възникващи от шарените капки на водата,
Подаде ги след туй на втората жена,
Която образува с капчиците ситни
Блестяща чашчица сребриста,
И даде я тогава на момчето.
То беше гледано как всичко това става
Със своя поглед ясновидящ.
На следващата нощ тогава то сънува,
Как змей един ужасен
Открадна чашата му скъпа. -
След тази нощ момчето изживяло
Три пъти още изворното чудо.
Но след това не се явяваха жените вече,
И даже когато момчето там замислено седеше
При извора на лунна светлина.
Кога обаче триста шестдесет седмици
Изминаха три пъти за момчето,
То беше вече възмъжало.
Напусна то тогаз дома родителски, гората,
Отиде в чужди град далече.
Размисли то тогава една вечер
След тежък труд уморено,
Какво животът да му донесе той още може.
Почувства се тогаз внезапно
Отнесено при своя любим извор.
Отново то видя жените трите водни
И чу ги този път да му говорят.
И първата му каза:
Спомни си винаги за мене,
Кога самотен се в живота чувстваш.
Примамвам погледа аз на човека
В далечните ефирни звездни светове.
И който иска да ме чувства,
Поднасям му аз питието на надеждата в живота
От моята чудотворна чаша.
А втората му също каза:
Не ме забравяй ти в моменти на живота,
Когато смелост те напусне.
Насочвам аз стремежа на човешкото сърце

В основи на душата и във висини духовни.
При мене който сили търси,
Предавам му аз силна вяра във живота
Чрез моя чудотворен чук.
И третата така му рече:
Към мене повдигни очите си духовни,
Кога загадки на живота те връхлитат.
Преди аз нишките на мислите човешки
В душевни глъбини и в лабиринти на живота.
И който се на мене доверява,
Изпращам му лъчите на живота.
И който се на мене доверява,
Изпращам му лъчите на живота
По моя чуден стол тъкачен. -
Сънува то в онази нощ,
Последвала това му изживяване,
Че дракон един див свиреп
Промъкваше се в кръгове към него -
Не можеше обаче да го стигне:
От дракона го пазеха тогава
Онези същества, край извора които то видя,
Които също заедно със него
От родината му дойдоха тука.

КАПЕЗИУС:

Благодаря, госпожо мила,
Отивам си от тук богато надарен.

/Става и си тръгва. Г-жа Балде отива в къщи. /

/Капезиус самичък на известно разстояние казвайки следното. /

КАПЕЗИУС:

Аз чувствам, колко оздравяващо един подобен образ
В душата ми въздейства и на всяка мисъл
Изгубените сили може да възвърне.
Това, което тази ми жена разказа, беше толкоз просто,
И въпреки това събуди в мене силите на мисълта,
Които ме отнасят в светове незнайни. - -
Аз искам в тази хубава самотност
Да се отдам на сънища, които често
На моята душа да подарят й мисли искат,

Които се оказваха безкрайно по-добри
От седмици наред мъдруване.

/Той изчезва зад един храсталак. /

ЙОХАНЕС /явява се потънал в дълбок размисъл в същата гориста област. /

Та сън ли бе това или действителност - - - ?
Не мога да понасям аз това, което тъй спокойно,
Но сериозно каза ми приятелката моя
За нашата раздяла предстояща.
Да бих могъл да мисля само, че тук разум
Противен на духовния стремеж
Е искал между мен, и нея да застане
Като измамен образ, като призрак.

Не мога аз - нито да следвам искам
Предупреждението дадено ми от Мария,
На моята душа гласа да заглуши,
Глас който непрестанно ми говори "о, обичам те", -
И любовта ми е за мене извор
На дейност, аз единствено която искам да познавам.
Какво за мене е стремежът творчески,
Какво е изгледът за висшите духовни цели,
Щом светлината искат те да ми отнемат,
Която ми живота озарява? -
А в тази светлина аз искам да живея,
И щом ми бъде тя отнета,
Желал бих аз смъртта вовеки.
Аз чувствам, как ми силата изчезва,
Когато се опитвам да помисля:
По пътища че трябва да вървя,
В които нейна светлина не свети.

И спуска се мъгла пред моя поглед
В разбърканост, която ми превръща
Рисуваните чудеса пред моя поглед
От тези хубави гори и от скалите - - -
Един сън див надига се от пропастта - - -
О, колко страшно ме разтърсва този сън ужасен.

О, ти от мене се отдалечи - -!
Копнея аз за самотата,
На собствените сънища така да се отдам;
Ще мога в тях аз да преследвам
Това, което струва ми се че изгубих - -

- - О, този сън не ще да ме напусне - - !
Но аз от него ще избягам -

 /Чувства се като прикован на земята. /

Какво ме свързва и задържа
На това място прикован? !

 /Явява се двойникът на Йоханес Томасиус. /

Ах-----,
О, който и да си самият ти,
Дали във твоята форма кръв тече човешка,
Или духовно същество си само -
Ти остави ме - - -

Това пък кой ли е - - - ?
Един демон поставя ме пред мен, самия. - - -
И той не иска да отстъпи - - - ;
Това е моят собствен образ -,
Самият той по-силен ми изглежда
От собственото мое същество. - - - -

ДВОЙНИКЪТ:

Обичам те, Мария - - -
С разтупано сърце,
С разтърсена от треска кръв,
Пред тебе мога само да стоя аз.
Когато погледът ти ме докосва,
Проникват ме горещи тръпки;
Когато твоята ръка мила
Да сложиш искаш в моята ръка,
Изпълва ме блаженство
Във цялото ми същество - - - -

ЙОХАНЕС:

Ти образ призрачен, от мъгла изтъкан,

Как смееш тук да хулиш
Най-чистото ми чувство на сърцето? - - - -;
В какво се провиних аз толкоз,
Че трябва тук да гледам
На моята любов карикатура сладна,
Любов, която тъй свещена е за мене? - - - -

ДВОЙНИКЪТ:

Аз често съм подслушвал твоите думи - ;
В душата си съм ги поглъщал
Като известие от царството духовно. -
Но повече от всяко откровение
С любов аз чувствах твоята близост.
Когато ти говореше за пътищата на душата,
Изпълваше ме толкова блаженство,
Кое то бурно се вълнуваше в кръвта ми.

ГЛАСЪТ НА СЪВЕЩТА:

Така говори премълчана, Но още непрогонена,
Наяве непоказана,
Останала в кръвта
Потайна сила
На страстта.

ДВОЙНИКЪТ/с малко по-друг глас. /:

Да те напусна аз не мога;
До тебе често ти ще ме намериш;
Не ще се махна аз от тебе,
Догде ти сила не намериш,
Която мен, подобен да направи
На този, който те да станеш трябва.
Не си ти стигнал още до това,
А само в себе си го виждаш
Като представа да витае.

/Явява се Луцифер и Ариман. /

ЛУЦИФЕР:

Човече, себе си ти победи,
Човече, мене ти спаси.
Ти победи ме вече

В душевните си висини,
Оставам аз със тебе свързан
Дълбоко вътре в тебе.
Ти винаги ще ме намериш
По пътищата на живота си,
Ако да се наемеш искаш
От мене ти напълно да се пазиш,
Човече, себе си ти победи,
Човече, мене ти спаси.

АРИМАН:

Човече, осмели се,
Човече, мене изживей.
Можа ти да добиеш,
Това духовно виждане.
Аз можех в тебе да покваря
Живота на сърцето;
Ти трябва още често да понасяш
Най-силна мъка на душата,
Ако не искаш скромно
Да се държиш за мене.
Човече, осмели се,
Човече, мене изживей.

/Луцифер и Ариман изчезват, също и двойникът. - Йоханес върви в дълбок размисъл в тъмнината на гората. /

/Явява се отново Капезиус. Намирайки се зад храсталака, той беше участвувал като във видение в сцената между Йоханес и двойника. /

КАПЕЗИУС:

Какво това бе с мене? Подобно кошмар тежък
Потискаше ме страшно. По пътя идваше Йоханес,
Изглеждаше в размисъл тежък той потънал.
И след това се спря, като че разговаряше с някой,
И въпреки това тук някой друг не беше освен него.
Аз чувствах, като че ме тежък страх потиска.
Не виждах вече, що около мене става.
Като съм и без съзнание аз трябва
Да съм потънал в онзи свят от образи,
Съвсем добре за който мога да си спомня.
То трябва да е било само кратко време,

Да съм стоял така като сънуващ.
Но колко този свят на сънища бе тъй богат
И колко странен ми се вижда той.
Да виждам можех и да чувам ясно
Човеците от минали далечни дни.
Сънувах за един съюз духовен,
В стремеж към висини на рода човешки.
Познах след него ясно себе си самия.
И чувствах аз, че запознат съм с всичко.
Това бе само сън -, но беше той разтърсващ.
Аз зная несъмнено, че в живота си сегашен
Подобно нещо никога не съм изпитвал.
Това, което ми остана като чувство,
Душата ми изпълва живо.
Към тези образи аз мощно съм привлечен. - - -
Да бих могъл отново този сън да видя!

/Завесата се спуска, докато Капезиус остава на място. / следващото представя картини на събития от първата третина на 14то столетие. Развоят ще покаже, че в тези събития Капезиус, Томасиус и Мария виждат техния минал живот на Земята.

ШЕСТА КАРТИНА

Една горска ливада. На задния фон високи скали, на които се намира един замък. Лятно вечерно настроение. Селяни, юдеинът Симон, минният майстор Томас, един монах. /Селяни ходят из ливадата и през време, когато спират, разговарят. /

1. СЕЛЯНИН:

ей вижте злия там юдеин;
не ще посмее той,
по същия наш път да тръгне;
неща да чуе би могъл той,
ушите от които да го засърбят.

2. СЕЛЯНИН:

Нахалността му ние трябва
Да го накараме добре той да почувства,
Че няма да търпим по-дълго
Той да остане в нашата родина,
В която се е тъй промъкнал.

1. СЕЛЯНКА:

Той под закрила е на висши господари,
Които в замъка там горе обитават;
От нас не може никой да проникне там,
Евреинът добре приет при тях е,
Той върши туй, което рицарите искат.

3. СЕЛЯНИН:

То много трудно да се знае може,
Кой Богу, кой на ада служи.
На рицарите ний да бъдем благодарни трябва;
Те дават хляба нам и също работата.
Без тях какво да бъдем щяхме ние.

2. САМАРЯНКА:

Юдеина аз трябва да похваля.
Чрез своите лекарства
Освободи ме той от тежка болест.
И при това бе толкова добър и мил.
Подобно нещо стори той на много други.

4. СЕЛЯНИН:

Онези, що на рицарите служат
Със старите ни нрави борба водят.
Те казват, че юдеинът бил много неща знаел,
Благословение които носят и спасение,
Което в бъдеще едвам ще оцениме.

5. СЕЛЯНИН:

Но идват нови времена и по-добри;
Аз виждам ги духовно вече,
Показват ми на мене образите на душата
Това, което земните очи не виждат.
И рицарите искат всичко това за нас да направят.

4. СЕЛЯНКА:

Ний длъжни сме на черквата да бъдем верни,
Която нашите души спасява
От дяволските образи, от ада, от смъртта.
Монасите ни казват да се пазим
От рицарите, от юдеина вълшебник.

5. СЕЛЯНКА:

Ний трябва още малко време
С търпение хомота си да носим
От рицарите нам наложен.
Съборен ще е този замък скоро;
Това откри ми моят сън, ви казвам.

6. СЕЛЯНКА:

А мене страх измъчва ме пред тежък грях,
Кога да слушам често трябва,
Че рицарите искали да ни покварят. -
Аз виждам, че от тях добро ни само идва;
И трябва също християни да ги считам.

6. СЕЛЯНИН:

Как хората ще искат в бъдеще да мислят,
Това ний да оставим трябва на онези,
Които ще след нас живеят.
На рицарите ний сме само
Оръдия за дяволски изкуства,
С които те борбата водят
Със истинското християнство.
Когато ние ги изгоним,
Свободни ще сме вече да живеем
Без тяхно ръководство
Тук в нашата родина.
Сега на вечерна молитва трябва да отидем;
Там ще намериме това, което на душите е потребно,
Тъй както обичай на нашите отци е било.
Ученията нови са за нас негодни.

/Селяните си отиват. Симон, юдеинът идва от гората. /

СИМОН:

Омраза, подигравки само
Да слушам трябва аз от вси страни.
Печал обзема ме обаче постоянно,
Когато сам аз срещу тях се виждам.
Не виждам никаква причина тук да има,
Така да се отнасят тези хора с мене.
И все пак мисъл една често ме преследва,
Която истината на душата ми подсказва,

Че смисъл има всичко, що в живота ни връхлита.
Така и това своята причина трябва да си има,
Че хората от моя род да страдат трябва.
И гледайки и господата в този замък,
Намирам, че съдбата им подобна е на моята.
Избраха си те с цел сами живота,
От мене следван по природа.
Отделят се от всички други хора
В стремеж в самотност сили да развият,
Които към целта им да ги водят.
Така аз чувствам, на съдбата че дължа,
Благословила ме самотен да живея.
На собствената си душа оставен само,
Отдадох се всецяло на наука.
От нея да позная аз можех тогава,
Че времето ни нови цели има.
Да се разкрият на човека трябва
Закони на природата, за него чужди от по-рано;
Така ще завладее той света на сетивата,
От него нови сили ще добие.
Който в своя служба ще постави.
Сега направих аз това, което можех,
Изкуство на лечение развих аз по-нататък.
И рицарите оцениха ми стремежа,
Оставиха ме в техните имения
Да търся силите в растенията скрити
И тези, що се в почвата намират,
За нови методи лечебни.
Така аз действам в техен смисъл, също в тяхна цел.
И да призная трябва, че можех аз плодове
Да събера със радост в пътя ми самотен.
/Влиза в гората. /

/Минният майстор Томас идва от гората. Среща го монахът. /

ТОМАС:

Да седна искам малко тука,
Душата моя има нужда от покой,
Да може себе си тя да намери
След тези бури, що ме сполетяха.

/Монахът идва при него. /

МОНАХЪТ:

Приветствам те сърдечно, сине смел.
Потърсил си ти тука самотата;
След много труд сега почивка търсиш,
Душата си към светове духовни да насочиш.
На мене драго ми е, своя ученик да видя.
На твоят поглед той защо е тъй печален?
Изглежда, че душата ти я грижите измъчват.

ТОМАС:

Тъгата често близо е до най-високо щастие,
Това животът мой показва ми през тези дни.

МОНАХЪТ:

Нима ти щастие и тъга си изпитал в също време?

ТОМАС:

Ти, отче, знаеш, аз ти поверих,
Че дъщерята на надзорника обичам
И тя ме също тъй обича.
Като жена живота с мене тя ще сподели.

МОНАХЪТ:

Тя навярно ще те следва в щастие, в неволи,
На църквата е дъщеря смирена.

ТОМАС:

Жена една такава може само да стои до мене,
Че аз от Вас, учителю обичен,
Научих се на Бога да разчитам.

МОНАХЪТ:

Дали обаче твоята душа ще следва
И по-нататък пътя, който съм й аз показал,
Че той е пътът прав, към Бога който води?

ТОМАС:

Тъй вярно, както в мен, тупти сърцето
Така през всички времена синът Ви

Ще бъде верен на учението свято,
Което слушал е от вашата уста блажена.

МОНАХЪТ:

За своето щастие ми ти говори,
Сега за твоето страдание ми разкажи.

ТОМАС:

Аз често Ви разказвах, как живял съм. -
Едва израснал от детинство
Започнах по света да скитам.
И често сменял съм работното си място.
В сърцето си желание безспирно имах,
Баща си аз да срещна, който любих,
Макар от него да не съм добро изпитал.
Напуснал бе той моята добра майка,
Да може непрепятстван от жената и децата
По този начин нов живот да търси да развие.
Стремеж към приключения таеше в него.
Дете бях още аз, кога ни той напусна;
А моята сестра току родена.
Почина майка ми от скръб наскоро.
Сестра ми взеха в грижа добри хора,
Които след това напуснаха туй родно място.
За моята сестра аз нищо не можах да чуя вече.
Подкрепян от роднини аз научих
Миньорство и така напреднах в него,
Че работа навсякъде намерих.
И никога надежди не изгубих
Баща си аз отново да намеря.
Сега, кога надеждата ми се изпълни,
Отнета ми е тя завинаги отново. -
По служба завчера отидох
При моите началници по-горни.
Вий знаете, че никак не обичам
Аз онзи рицар, който там е мой началник,
Откакто съм узнал, че сте противник негов.
Реших тогаз да не оставам вече
Да служа тук на този замък.
Но по причини за мене незнайни
Обърна разговора рицарят по начин,

От който аз разбрах, че той баща ми беше. . .
Да премълча бих искал аз това, което следва. . .
Страданието цяло да забравя бих могъл,
Кое то той на мене и на майка ми донесе,
Когато пред баща си се намирах
И той от скръб прегърбен ми разказа
За станалото в миналото време.
Обаче в него виждах Вашия противник.
Едно можах да разбера аз така дълбоко любех,
Когото толкоз време търсих. -
За втори път аз го изгубих.
Така аз чувствам туй, което трябваше да изживея.

МОНАХЪТ:

Аз никога не ще поискам
От твоите кръвни връзки да се отчуждиш.
Това, което на душата ти да дам аз мога,
С любов аз винаги ще ти го давам.

СЕДМА КАРТИНА

Една стая в замъка, за който бе спомената в миналата картина. Всичко е украсено със символи на едно мистично братство. Духовните рицари през време на едно събрание, след това монахът с един от рицарите. По-късно явяване на духа на Бенедиктус, който беше починал около петдесет години по-рано. Луцифер и Ариман. Първомайсторът с четирима братя на една дълга маса, която служеше за събранията.

ПЪРВОМАЙСТОРЪТ:

О вий, които спътници ми станяхте
В издирване на цели бъдещи за нашето човечество,
Които дадени ни бяха като устав на съюза,
За да ги пренесем от царството духовно
Да действуват в областта на Земята:
Бъдете ми тъй верни също и сега
През времената на тежки грижи.
Откакто скъпият за нас ръководител
На тъмни сили стана жертва,
Които своите сили черпят винаги от злото,
Създавайки препятствените сили
И служат по свой начин на плана на мъдростта,
Която злото пак в добро превръща -

Ей врагове наши вече завладяха
Там някои от замъците на съюза, - -
В борба последваха великия учител
И много наши скъпи братя
Във царството на светлината вечна.
За нас часът ще също ще пропаднат,
Които ни ограждат и ни пазят.
Навред ни дебнат вече враговете,
Стремят се наште братства да ограбят,
Които придобихме не за наша полза,
Които ползваме ний само като средства
Да съберем край нас такива хора,
В душите на които да посеем
На бъдещето светло семената.
Те ще узреят вече щом онези хора,
Които от страната на духа се връщат
За нов живот тук на Земята.

1. УРЕДНИК НА ЦЕРЕМОНИИТЕ:

Че нашият съюз унищожен ще бъде
Съгласно плана тъмен на съдбата,
Това понятно би могло да бъде.
Но при това тъй много братя с него да загинат,
Това несправедливо ми изглежда пред закона на всемира.
Не искам аз да се оплаквам;
Защото драговолно вече наши братя са умрели. -
Но моята душа да разбере желае,
Защо се от човека иска жертва,
С едно велико цяло който се е свързал,
Когато сили на съдбата да погинат искат
Това велико цяло.

ПЪРВОМАЙСТОРЪТ:

Отделният живот човешки
Е свързан мъдро с мировия план.
В редиците на скъпите ни братя
Все има някой, който е способен
Да служи на съюза ни със силите духовни,
И все пак той в живота си петна показва.
Той трябва да плати заблудите на своето сърце човешко
Понасяйки страдания сега във служба

На цялото ни скъпо братство.
И който чрез делата си вина не носи,
А все пак в пътя трънен да върви ще трябва,
От кармата на Братството създаден,
Страданието нему сила ще достави
Да се издигне по-високо той в живота.

ПЪРВИЯТ УЛРЕДНИК НА ЦЕРЕМОНИИТЕ:

Доброто тежест има то в душите само,
Щом някой посвети се на високо дело
И лошото оставя да намери
Възмездие чрез мировата правда.
Сега повиках ви при мене, братя мои,
Да ви припомня в тези дни тъжовни
С дълбоко сериозни думи:
Прилича ни с радост да умреме -
За нашите свещени цели;
Обрекохме се ний в живота
На тях да служим с пълна вяност.
Вий братя сте ми в истинския смисъл,
Кога в душата ви ще звучи смело
Светата мъдрост на съюза братски:
"Да жертва своя живот трябва всеки, който
Да вижда иска целите духовни
През откровения на сетивата;
И който се в живота осмелява
Да влее в собствената воля
Това, което воля на Духа е".

1. ПЪРВИЯТ ВЪЗПИТАТЕЛ:

Учителю велики, ако искаш да изпиташ
На всички наши братя ти сърцата:
Би трябвало да чуем отклика най-ясен
На думите на нашата свещена мъдрост.
Но все пак бихме искали от твоята уста да чуем,
Как да изтълкуваме ще трябва,
Че заедно с имота и живота
Противниците наши искат
Душите също да отнемат,
Отглеждани с любов от нас самите.
Ей всеки ден показва се по-ясно вече,

Че хората ни се не само подчиняват
На победителите чрез принуда,
А също научават се да мразят
От нас показания път духовен.

ПЪРВОМАЙСТОРЪТ:

Това, което посадихме ний в душите,
То може за сега да се изгуби;
Но хората, които светлината ни приеха,
Отново ще се върнат на Земята
И на света ще предадат делата наши.
Така говори на духа ми често
Великият ни вожд от царството небесно,
Когато в часове на тишината
Аз в моята душа се потопявам
И сили се събуждат в мене,
Да пребивавам в светове духовни.
Тогава чувствам нашия учител да присъства
И чувам неговите думи,
Тъй както често съм ги чувал,
Когато той бе още тук сред нас в света сетивен.
Не казва той, че край настъпил е на нашето свещено дело,
А казва само, че свещените ни цели
Ще се изпълнят в бъдни времена.

/Първомайсторът и двама братя излизат, а другите двама остават. /

1. ВЪЗПИТАТЕЛ:

Говори той така за светове духовни
Тъй както други хора за села и градове говорят - - -
Потискащ е за мене начинът, по който
Високо посветените ни братя
Говорят ни за други светове битейни.
И все пак аз съм тясно свързан
Със всички наши земни цели.

2. УРЕДНИК НА ЦЕРЕМОНИИТЕ:

Придържам се към думите на нашия велик учител:
Ако не може някой с пълна вяра да приеме
Учението за духа и за света духовен,
Не липсва му все пак способност
Да разбере подобно откровение.

Но липсва му на него нещо съвършено друго.
Макар и да се чувства недостоеен
Да бъде член на световите висши,
Той въпреки това предчувства ги неясно,
Но искал би за себе си самия да го скрие.
Душата може в себе си петна да има
И въпреки това би искала да се измамва,
Кога не иска да се преклони пред знание духовно.
/Двамата излизат. /

/Монахът се явява в същата стая, при него идва вторият възпитател. /

2. ВЪЗПИТАТЕЛ:

Какво ви води тука в този дом,
Щом той за вас е дом на враговете?

МОНАХЪТ:

Аз считам, че за мен, приятели са всички,
Които носят образа човешки;
Това изисква правилникът ни железен;
Враждебно да изглежда би могло за вас
Това, което моят дълг ми строго повелява.
Дойдох аз по поръка на началниците мои.
Те искат да им бъде върнат
Църковният имот по начин мирен,
Принадлежащ сега на вас чрез стари документи.
Парцелът, който в мина сте превърнали,
По право собственост на църквата ни беше.
Не може да се счита за законно,
Тъй както вий имота придобихте.

2. ВЪЗПИТАТЕЛ:

Дали по право да го назовем за нас ний можем,
Върху това днес съдии ще могат дълго да поспорят.
Но сигурно той собственост е наша,
Във смисъл на едно по-висше право.
Парцелът беше неизползвана земя,
Когато нашият съюз за себе си го купи.
На вас ви бе напълно непознато,
Че там са скрити толкова съкровища богати.
Чрез труд човешки ние ги добихме.

И днес съкровищата тези се разнасят
В страни далечни, где добро на хората донасят.
И много смели хора творчество развиват
Там в шахтите на тази почва,
Която вие притежавахте като пустиня.

МОНАХЪТ:

Вий значи не намирате, че по-добре ще бъде,
Да убедите вашия съюз,
Да се споразумее с нас по мирен начин,
За да добием ние нашто право?

2. ВЪЗПИТАТЕЛ:

Понеже не съзнаваме ний никаква виновност,
Напротив сигурни сме в нашто право,
Спокойно да очакваме ний можем,
Дали и в този случай ще благоволите
Неправдата връз себе си да отнесете.

МОНАХЪТ:

Тогава знайте, че на упоритата си воля ще дължите,
Ако пренебрегнем ний до други средства.

2. ВЪЗПИТАТЕЛ:

Честа на нашия съюз изисква строго,
С борба той само да допусне
Да му отнемат неговото право.

МОНАХЪТ:

Така изпълнена е моята задача;
Излишно е за вас и мене думи повече да казвам.
Все пак бих искал още да говоря
С тогози, който тук е ваш ръководител.

2. ВЪЗПИТАТЕЛ:

На вашите услуги майсторът ще бъде,
Обаче моля ви, почакайте го малко,
Защото не ще може скоро тук да дойде.

/Излиза. /

МОНАХЪТ:

О, службата ми да не ме задължава,
Да стъпя в стаите на този съюз тъй омразен.
Навред тук погледът ми се натъква
На знаци дяволски и образи греховни.
Ей ужас ме почти обзема - - -
Пращи - ох трапа нещо тука в тази стая;
Аз чувствам как ме злите сили обкръжават.

Тъй като не съзнавам грях да имам някой,
Ще устоя на тези тъмни сили -

Но става много страшно - - - -
Ох -----
Вий, духови добри, на помощ ми елате!

БЕНЕДИКТУС:

Поразмисли ти само, сине мой!
Към тебе често трябваше да се обръщам,
Когато твоята пламенна молитва
Възнасяше те в светове духовни.
Така ти смело също в този час изслушай,
Какво би трябвало да знаеш,
Ако в душата ти духовна светлина
На место тъмнина да властва трябва.

МОНАХЪТ:

Кога се молах яснота да имам
В подобни неща много важни
И моята молба смирена
Бе чута в царството духовно,
Ти, мой велик учителю ми се явяваше,
Украса който бе на скъпия ми орден,
Когато още беше в земно тяло.
Говореше ми ти от царствата духовни,
Ума ми като просветляваше
И силата ми укрепваше.
Душевният ми поглед тебе виждаше
И чуваше те моят слух духовен.
Смирено искам също в този важен час
Да чуя откровението свято,

Което искаше в моята душа да влееш.

БЕНЕДИКТУС*/*Бенедиктус: Основателят на Бенедиктинския орден. -

Бележка на превод/

Намираш се в дома на братския съюз,

Душата ти когото в ерес обвинява.

Изглежда той като че мрази

Това, което ние любим;

И като че почита

Това, което нам за грях се струва.

И братята ни считат, че са задължени

Греха духовен да погубят.

Те могат да се позоват на моите думи,

Които казал съм, когато жив бях на Земята.

Но не предчувстват никак, че такива думи

Да се родят в живота могат само,

Когато в смисъл прав те по-нататък се развият

От хората, които делото ми продължават.

Така в душа си остави ти да възкръсне

Във смисъла на ново време

Това, което аз можах да мисля на Земята.

Ей този орден, който своите цели получава

От царството на мистиката,

На него гледай ти във светлината,

В която аз самият бих го виждал днеска,

Ако ми беше отредено

Да ходя действайки между вас във земно тяло.

Съюзът се стреми към висши цели.

И хората, които му се посвещават,

Предчувстват времена по-късни

И техните водачи вече предусещат

Онези плодове, които в бъдеще ще могат да узреят.

Науката и ходът на живота

Ще променят стремежи, също форми

И туй, което тук съюзът, който ти преследваш,

Подбуден чувства се да върши,

Са действия, които служат на такъв промяна.

Но само ако целта, на която братята ни служат

За дело на мира се съедини с тази,

Която еретиците преследват,

Ще може благо да цъфти в живота земен.

МОНАХЪТ:

Предупреждението, за което аз достоен бях намерен,
Как мога сега да го следвам всъщност?

То силно отклонява се от всичко,
Което досега изглеждаше им право.

/Явяват се Луцифер и Ариман. /

АРИМАН:

Наредба по-нататъшна от други места иде,
Не ще на тебе лесно да изглежда,
На праотца си знака да послушаш.
Ти само размисли, че той живее в царствата блажени.
Това, което дълг е там и е повеля
Тук в настоящето ви може
Да създаде то хаос само.
Ти погледа си повдигни към него нависоко,
Когато искаш назидание да търсиш
Във щастие, което в дни далечни земни
От мировите духове ще бъде отредено.
Но щом сега да действаш правилно ти искаш,
Естествено се ръководи само
От онова, което разумът и мисълта те учат.
Успя ти да разкриеш,
На тези братя на съюза греховете,
Които те пред целий свят да скрият искат.
Разбра, , че бъдещият техен устав
В душите грешни може само да живее.
Как можеш, щом това ти знаеш,
Да искаш със съюза в мир тогава да живееш?
Виж грешката е лоша почва;
Да носи плодове добри не може.

ЛУЦИФЕР:

Набожното ти чувство ти показва,
По кой път прав ще трябва да вървиш.
Променят се наистина стремежите временни;
Но еретиците не трябва
Да определят отнапред човешките насоки.
В духовния съюз опасно е това,
Че с думи истината той говори,
Но все пак истината той така обръща,

Че става много по-опасна
Отколкото една погрешна може.
Когато на лъжата явно искал би да служи някой,
Би трябвало побъркан той да бъде,
Ако могъл би да повярва,
Че хората ще се оставят да ги води.
Не са така безумни братята духовни;
Наистина говорят те за съществуването на Христос,
Защото това име всичките врати отваря,
Които водят до сърца човешки.
За образа обратен на Христос
Човешките сърца да бъдат уловени могат,
Когато този образ името Христос приема.

МОНАХЪТ:

Объркващо звучат за мен, от светове духовни
Такива гласове, които често аз съм чувал,
Които все пак постоянно се изпречват
Пред туй, което чувството набожно повелява.
Как мога пътя прав сега аз да намеря,
Щом духовете лоши ми го хвалят?
Почти така на мене ми се струва - - - ;
Но не, ние трябва тази дума аз да мисля -.
Учителят ми мъдър ще ме види,
И смисълът на думите му ще ми се разкрие,
Че много тъмен ми изглежда този смисъл.

БЕНЕДИКТУС:

Аз мога пътя прав да ти покажа,
Кога в душата си дълбоко се проникнеш
Със думите, които някога съм казал на Земята.
И ако към живота на такива думи искаш
Да се стремиш в онези светове,
В които сега да ме виждаш можеш,
Показан ще ти бъде пътя прав.

/Завесата пада, докато монахът, духът на Бенедиктус, Луцифер и
Ариман са още на сцената. /

ОСМА КАРТИНА

Същата зала както в предната картина. Първият възпитател, Йозеф Кюне, след това първомайсторът със Симон, по-късно първият и вторият уредник на церемониите. Първо там се намира Йозеф Кюне, първият възпитател идва при него.

1. ПЪРВИЯ ВЪЗПИТАТЕЛ:

Да ми говорите сте вий желали.

Какво да кажете ми искате?

ЙОЗЕФ КЮНЕ:

Еднакво важно е за вас и мене

Това, което тука ме доведе.

Познавате ли Томас, майстора на мините?

При вас е той на служба.

1. ВЪЗПИТАТЕЛ:

Добре познавам аз мъжа прилежен,

Цениме ние умната му дейност;

И всички хора го обичат,

Които са му подчинени.

ЙОЗЕФ КЮНЕ:

А дъщеря ми Цили, познавате ли Вие?

1. ПЪРВИЯ ВЪЗПИТАТЕЛ:

Видях я аз когато

Ви срещнах с ваште хора.

ЙОЗЕФ КЮНЕ:

Така се случи щото ние

Да виждаме в дома си често Томас,

Наскоро след като пристигна тука,

А след това той идваше по-често у дома ни.

Видяхме ний, че скоро

Той в нашта Цили се бе влюбил.

Това не беше за нас чудно.

Обаче дълго време не разбрахме,

Дали и Цили също го обича.

Тя непрестанно тъй живееше в молитви само.

Избягвайки общуване почти със всички хора.

Но скоро все по-ясно се показва,
Че тя със цялото сърце
Отдадена на чуждия човек е била.
И тъй както стоят нещата,
Принудени сме да не се противим
На туй желание на нашето момиче,
Което иска с Томас в брак да встъпи.

1. ВЪЗПИТАТЕЛ/с неспирни жестове/:
Защо е против волята ви този брак?

ЙОЗЕФ КЮНЕ:

Ти знаеш, височайши господине,
Аз колко верен съм на духа на съюза,
За мене тежко беше да понасям,
Че с цялата си любов дъщеря ми
Обърна се към другата страна, която
И вас и мене в ерес обвинява.
Монахът, който е глава на манастира близък
И който непрестанно борба води против целите съюзни,
На дъщеря ми цялата душа той овладял е.
Докато в моя дом се тя намира,
Аз никога надежда няма да изгубя,
Че тя обратно пътя пак ще може да намери
От тъмнината на духа към светлината.
Но за изгубена аз трябва да я считам вече,
Щом тя съпруга на Томас стане,
Човека, който както нея търси
Спасението на душата в смисъла на този монах.
Отецът е успял напълно,
На Томас да натрапи като вярa
Разбиране, което той самият има.
Можях с ужас често аз да слушам
Проклетия, които Томас изговаря
Щом дума за съюза става.

1. ВЪЗПИТАТЕЛ:

То врагове си имаме ний много,
Така че малко ще да означава,
Щом броят им с един ще е нараснал.
От думите ви не ми стана ясно,

Какво ме мене този брак засяга.

ЙОЗЕФ КЮНЕ:

Мой височайши господине, вижте този свитък, - - -
Това, което той съдържа, е свидетелство за мен, безспорно.
До днес аз само и жена ми сме го чели,
А иначе той тук на никого не е известен.
В момента сега трябва
На вас той също поверен да бъде.
Момичето, което се за наша щерка счита,
Не е потомък мой и на жена ми.
Поехме за това дете ний да се грижим,
Когато майка му за онзи свят замина.
Аз вярвам, че това, което по-нататък вий ще чуйте,
Не ще покаже, че е нужно,
Да кажа, как се случи това всичко.
Не знаехме ний дълго време,
Бащата на детето, кой е.
Самата Цили и днес още не познава,
Кои са нейните действителни родители.
Тя вярва, че това сме ние.
Така могло би също винаги да си остане,
Защото ний обичаме детето като наше.
Изминаха години много от смъртта на майка й,
Когато тези писмена показаха ни ясно,
Баща на нашето момиче кой е.

/Възпитателят изпада в пълна несигурност. /

Не зная аз, дали на вас той е известен;
Но сигурно за мен, сега е -,
- - - - Това сте вий самият.
Ненужно е на вас да казвам аз повече,
Но тъй като за ваша кръв се тук касае,
Аз моля ви за вашата подкрепа,
Че може би ще заедно успеем,
Момичето от тъмнината да спасиме.

1. ВЪЗПИТАТЕЛ:

Обични Кюне, вие винаги ми бяхте верни.
Желал бих на вас да разчитам по-нататък.
Тук вътре и навън от тези стени също

Не трябва никой в тази местност да узнае,
Какво съм аз за туй момиче.

ЙОЗЕФ КЮНЕ:

Аз думата си на вас давам,
Че никога не ще да ви навредя,
А само моля ви за помощ.

1. ВЪЗПИТАТЕЛ:

Сега ви моля да ме разберете,
Че с вас не мога повече аз да говоря.
Елате да ме чуйте утре.

ЙОЗЕФ КЮНЕ:

Ще дойда - - -

/Кюне излиза. /

1. ВЪЗПИТАТЕЛ/сам/:

Как моята съдба ужасно се изпълни!
В неволя аз останах и жена си и децата,
Защото чувствах, че ме те обвързват.
А пътищата, моето тщеславие които ми показва,
Ме тук в духовния съюз доведоха.
С възвишено звучащи думи
На любовта към хората се посветих.
Но сторих аз това поемайки вината,
Родена от обратното на любовта.
На мене се показва много ясно.
Кои са целите високи на съюза.
Прие ме той да бъда аз сред него
И строгите си правила ми даде.
Заставен бях себепознание да търся,
Коего иначе ми беше невъзможно
По други пътища да го постигна.
Когато след това съдбата тъй направи,
Синът при мене близо да придойде,
Помислих си, че висши сили милостиво
Показаха ми пътя на спасението мое.
Отдавна знаех аз, че храненичето на Кюне,
Е моя дъщеря, която изоставих.

Съюзът е пред гибелта поставен;
И братята са да умрат готови,
Съзнавайки, че целите им ще живеят,
С готовност за които си живота жертват.
Отдавна чувствам вече аз,
Че недостоеен съм за смърт подобна.
Така бе в мене намерение узряло,
На майстора аз да разкрия всичко,
Като го моля да ми разреши съюза да напусна.
На моите деца да се посветя исках по-нататък,
Да мога през живота този земен
Да изплатя греха си по възможност.
Аз ясно виждам, че копнежът
Сина доведен при баща си тука.
В сърцето си той вярваше това.
Доведоха го на кръвта му силите,
Които със сестрата му го свързват.
Отслабнали чрез бащината грешка
Оказаха се другите ни кръвни връзки.
В противен случай монахът не би могъл
Така всецяло да ми го отнеме.
Успя отвлечането му така добре да стане,
Че с брата и сестрата сега също
Ще се отчужди от бащата.
Така за мене нищо друго не остава,
Освен да погрижа аз децата
Да разберат каква е истината,
И след това смирено да очаквам
Възмездие отредено на онези Сили,
Които водят книгата на дълговете наши.
/Възпитателят излиза. /

/След пауза в залата влизат първомайсторът и Симон. /

ПЪРВОМАЙСТОРАТ:

От днес ще трябва в замъка ти да останеш.
След като приказката за вълшебството бе разпространена
Опасна всяка крачка би била за тебе,
Която в тази местност би поискал да направиш.

ЮДЕИНЪТ:

Наистина страдание голямо ми създава,
Че хората да разберат не могат,
Че аз да им помагам искам,
Враждебно като се обръщат
Против това, което е за тяхно благо върши.

ПЪРВОМАЙСТОРЪТ:

Щом някой по благодатта на висшите духовни сили
В човешките души да хвърли поглед може,
Той вижда враговете в тях самите,
Които срещу тях самите се опълчват.
Борбата, що ни готвят враговете наши,
Е само образ на великата война,
Която една Сила непрестанно във сърцата
Враждебно против другите да води трябва.

ЮДЕИНЪТ:

Велики господарю, казахте сега Вий една дума,
Която най-дълбоко ме в душата ми засяга.
Не съм роден аз, вярно, за мислител;
Кога полето и гората съм пребродвал,
Пред моята душа явяваше се често един образ,
Такъв, какъвто аз не можех с волята си да владея,
Тъй както всичко виждано с очите.
Заставаше пред мене същество човешко,
Което искаше с любов ръката си да подава.
В чертите му страдание бе изразено,
Каквото в никое лице не съм аз виждал.
Красив и едър беше този образ на човек
И неговата едрина и красота
Обхващаха тъй всичките ми сили на душата
На мене ми се искаше да коленича
И със смирение да се отдам всецяло
На този образ пратеник от други светове.
Но в следващия миг в сърцето мое
Запалваше се дива ярост.
Не можех аз да се възпротивя в самия мене
На този порив, който се разпалваше в душата моя - ,
И трябваше ръката да отблъсна,
Протегната към мен, с любов голяма.
А щом се в мене разумът възвръщаше,

Изчезнал беше вече този светъл образ.
Когато след това си в мисълта повтарях,
Това, което ми се духом тъй представяше,
Тогава пред душата ми се мисълта явяваше,
Която ми раздрусваше сърцето най-дълбоко.
Към Вашите учения съм аз привличан,
Които ни говорят за онова Същество духовно
От царството на Слънцето тук на Земята слязло
И се явило в образ на човек сетивен.
Да бъде искайки разбрано от сърца човешки;
Красиво е учението ваше
И за това душата си за него аз отварям.
Във вашето духовно Същество аз трябва
Първичната човешка форма да позная.
Но въпреки това упорство съществото ми оказва,
Когато с вяра да приема го аз искам.
Така аз трябва в себе си борба да водя,
Която първообраз е на всички борби външни.
Измъчва ме най-често тежката загадка,
Която ей така в съдбата на живота ми царува;
Как трябва да тълкувам аз това, че ви разбирам,
И въпреки това не мога с вяра да приема
Това, което благородното ви откровение съдържа?
Аз следвам вярно образаца даван ми от вас
И все пак съм в противоречие със всичко,
Което цел и първоизточник е на моя образ.
И щом поискам себе си самия да позная,
Съмнението всяка вяра в мене заглушава,
Да мога себе си в живота земен да намеря.
И често даже страх и грижа ме обземат,
Че от това съмнение остатък смутен
Могъл би да царува в моя бъдещ живот земен.

ПЪРВОМАЙСТОРЪТ:

Тоз, образ, който ти си виждал, мой обичен Симон,
Стоеше в пълна светлина пред моя поглед,
Когато ти тъй живо с думи го описа.
И после продължавайки да ми говориш,
Пред погледа ми образът се беше разширил
И аз можах неща да видя,
Които свързват целите всемирни със съдбата на човека.

/Първомайсторът и Симон излизат. /

/След пауза в залата влизат двамата уредници на церемониите. /

1. УРЕДНИК НА ЦЕРЕМОНИИТЕ:

Свободно аз на тебе, братко, трябва да призная,
Че непонятно често ми е благостта на нашия ръководител,
Когато сам с очите си да виждам трябва
Голямата неправда на противниците наше.
Не искат те учението наше да изпитат,
А за ерес и дяволско творение го обявяват,
Описвайки го страшно пред душите хорски.

2. УРЕДНИК НА ЦЕРЕМИНИИТЕ:

Такава благост на учителя е плод на нашето учение.
Не трябва само като висша цел в живота
Да проповядваме разбиране на всичките души човешки,
А нашите противници да не разбираме.
Сред тях там има много хора,
Които истински по образа на Христос живеят.
Душите им затворени останали пак биха били
За смисъла дълбок на нашето учение дори тогава,
Когато биха искали с ушите външни само да го слушат.
Ти, братко, помисли, как ти самият
Със съпротива вътрешна и с боязливост,
Духовния си слух отваряше за него.
От нашия Учител ние знаем,
Как хората на бъдни дни чрез светлина духовна
Ще виждат слънчевото Същество.
Ний вярваме с голяма радост в това откровение,
Защото с вяност следваме ръководителите наши.
Нали наскоро този, който беше наш ръководител,
Ни каза думи със значение голямо:
"Душите ви ще трябва бавно да узреят,
Щом искате пророчески да виждате от сега още,
Какво на хората ще в бъдеще да се покаже. -
Да вярвате не трябва", продължи Учителят ни още,
"Че още с първото ви изпитание душевно
Това предвиждане на бъдещето ще ви се покаже,
Когато даже сигурни сте вие вече,
Че всеки живот на човека се повтаря,

Тогава второ изпитание при вас ще дойде,
Което затъмни ще светлината ви духовна".
Предупреди ни също нашият учител:
"Проучвайте в молитвени спокойни часове,
Как този блян като чудовище душевно
Опасен става в пътя на търсителя духовен,
И който се подава нему, той би искал битие човешко
Да вижда също там, където духът само
Да се разкрие иска на духовна светлина.
И ако искате да се подгответе достойно,
В очите на душата да приемете
От Съществуващото на Христос духовна светлина,
Грижливо трябва над самите себе си да бдите,
Илюзията да не ви обземе,
Когато мислите, че тя от вас далеч е".
Ако пред погледа си ний държиме ясно тези думи,
Погрешното ни мнение ще ни напусне скоро,
Според което в наше време ние можем лесно
Да предаваме всичките учения,
Които нашите души приеха.
Щастливи да се чувстваме ний трябва,
Че все пак някоя душа да бъде можем да намерим,
Която несъзнателно от сега още
Зародиши за бъдещи животи земни е приела.
И този именно зародиш във човека може
Като противник той да се окаже на онези сили,
Които той по-късно иска да приеме.
В голямата омраза, що ни днес преследва,
Аз мога да открия семето на бъдеща любов.

1. УРЕДНИК НА ЦЕРЕМОНИИТЕ:

Безспорно е, че цел на най-висшата мъдрост
Се в тези думи нам разкрива;
Но трудно ми се вижда в наши дни да можем
Живота си във смисъла ѝ ний да водим.

2. УРЕДНИК НА ЦЕРЕМОНИИТЕ:

В това аз също следвам думите на нашия Учител.
Не е на цялото човечество дарено,
Да знае от напред какви са бъдещите земни цели.
Но винаги да има трябва хора,

Които могат предварително да виждат,
Какво във времената бъдни ще се случи,
И чувствата си посвещават на онези сили,
Които всяко битие от настоящето изтръгват
Със цел за вечността да го познаят.

/Завесата пада, докато двамата уредници на церемониите остават още в залата. /

ДЕВЕТА КАРТИНА

Горската ливада както в шестата картина. Йозеф Кюне, госпожа Кюне, тяхната дъщеря Берта, след това селяни, по-късно монахът, накрая Цецилия наречена Цили, храненицата на семейството Кюне, и Томас.

БЕРТА:

Бих искала аз много, мила майко,
От твоята уста да чуя цялата история,
Онази, за която Цили честичко говореше по-рано.
Ти знаеш всички приказки да ми разказваш,
Които милият ни татко е от рицарите слушал,
И след това донасяше ги тук в дома и много хора
Ги слушаха с голяма радост на сърцето,

ЙОЗЕФ КЮНЕ:

Такива приказки са истинско съкровище душевно.
Това, което те на духа дават, се запазва
Отвъд смъртта ни по-нататък
И плодове ще носят в бъдещи животи земни.
Предчувстваме чрез тях ний истината смътно,
Това предчувствие в душите наши се превръща
В познание, което нужно е за нас в живота.
Да биха хората разбрали само,
Какво ни рицарите подаряват!
За съжаление Цецилия и Томас
Сега за тези неща само глухи уши имат,
Защото другаде те мъдрост получават.

БЕРТА:

Бих искала историята аз да чуя днеска,
Която за доброто и за злото ни говори.

Г-ЖА КЮНЕ:

На драго сърце ще ти я разкажа, слушай:
Живял е някога един човек,
Размислял много той върху нещата на света.
Измъчвало му мозъка най-много,
Когато искал да познае, злото от где иде.
Не можел отговор на този въпрос да намери.
"Светът от Бога е създаден", тъй си казвал той,
А бог доброто може в себе си да има само,
И непрестанно размишлявал той така напразно;
Не можел отговора да му се разкрие.
Но случва се веднъж, когато този размислител
По пътя си едно дърво съгледал,
Което с една брадва разговаря.
Тогава тази брадва на дървото казва:
"Това, което да направиш ти не можеш,
Аз мога, виж, да го направя,
Да те съборя мога, ти обаче мен, не можеш".
Тогаз дървото казало на брадвата суетна:
"Преди година взе един човек дървото,
Като от него твоята дръжка той направи,
Чрез друга една брадва от тялото мое".
Когато чул човекът този разговор чудесен,
В душата му се ражда една мисъл,
Която той не можел ясно с думи да изкаже,
Която отговор на неговия въпрос беше:
Как от доброто може зло да се получи.

ЙОЗЕФ КЮНЕ:

Поразмисли историята тази, мила дъще;
Ще разбереш тогава, как разглеждайки природата,
Познание в човешката глава се ражда.
Аз зная, колко много неща ми се изясняват,
Когато приказките по-нататък размишлявам,
С които рицарите толкова добре ни поучават.

БЕРТА:

Наистина аз много прост човек съм
И сигурно не бих разбрала нищо от това
Което умни хора могат с думи мъдри
От тяхната наука те да ми разкажат.

На мен, ми липсва всяко чувство за неща подобни.
Заспивам аз напълно, кога Томас
Да ни разказва иска туй, което той разбира.
Кога обаче приказките свои милият татко
Донася ни от замъка и често
През цели часове самите свои думи
С това, което не разказва свързва,
Аз слушам с удоволствие безкрайно.
Говори Цили за набожно чувство,
И счита, че такова ми на мене липсва.
Обаче все пак чувствам истинска набожност,
Когато приказките си представям
И от сърце на тях се радвам.
/Йозеф Кюне, г-жа Кюне и Берта излизат. /

/След една пауза в ливадата идват селяни. /

1. СЕЛЯНИН:

Завърна се от вчера моят чичо.
Той дълго време работил като миньор
В Бохемия, където до сега прекарал.
Той знае да разказва много от това,
Кое в своето пътуване е слушал.
Навсякъде вълнения бушуват.
Нападат хората сега самите рицари духовни.
Пригответно е било вече всичко
Тъй също против братския съюз.
Наскоро замъкът ще бъде обсаден.

2. СЕЛЯНИН:

Не трябва много само те да чакат.
И между нас ще има много,
Който в нападението ще участват.
Аз несъмнено между първите ще бъда.

1. СЕЛЯНКА:

Ти гибелта си ще намериш.
Кой може толкова да бъде безразсъден
И да не иска да помисли,
Как силно замъкът е укрепен.
Борбата страшна тя ще бъде.

2. СЕЛЯНКА:

Не трябва селяните да се месят
В неща, които не разбират.
Вместо това сега пък някои ходи
Насам, натам из нашта местност
И със усърдие към бунт възбужда.
И стигна се така далече,
Че болните безпомощни да плачат трябва.
Добрият мъж, по-рано който
Помагаше на толкоз много хора,
От замъка не може да излезе:
Ужасно са го наредили.

3. СЕЛЯНКА:

Горчивост много хора преживяха,
Когато чуха, от къде им болестите идват,
Които между кравиците ни върлуват.
С магьосничество ги юдеинът изпратил.
Лекува той привидно само хора,
Да може с пъклените сили
На злите духове да служи.

3. СЕЛЯНИН:

Със всички тези приказки за ерес
Постигането бе твърде малко;
Това, което беше нужно, хората го имаха.
И по-нататък стигна се до нищо друго,
Освен със приказки злорадни
Да губят хората свободното си време.
Тогаз един човек, познаващ хората,
Измислил тази глупост вредна,
Юдеинът уж нашите животни омагьосал
И бурята с това избухна.

4. СЕЛЯНИН:

Аз мисля, всички вие знаете,
Какви беди войната носи.
Разказвали са ни бащите наши,
Какво е трябвало да преживеят
В онези времена, кога страната
Навсякъде заета от войска е била.

5. СЕЛЯНКА:

Аз винаги съм казвала:
Величието трябва да изчезне.
На мене вече се на сън показва,
Как ний да служим можем на войските,
Които замъка ще обсаждат,
Добре да ги снабдяваме ний също.

6. СЕЛЯНИН:

Дали ни сънища да вярваме се пада,
Това не искаме да питаме ний днеска.
Нас рицарите искаха по-умни да направят,
Отколкото бащите наши бяха.
Сега те трябва да изпитат,
Доколко станали сме ний по-умни.
Бащите позволиха им да дойдат тука;
А ний сега ще ги изгоним.
Аз тайните пътеки зная,
С които в замъка се влиза.
На работа бях там аз дълго време,
Догде ме гняв от там изпъди.
На рицарите искам да покажа,
Че науката може да ни служи.

4. СЕЛЯНКА:

Навярно той добри неща не мисли.
Обзе ме страх от неговите думи.

5. СЕЛЯНИН:

На мен, видение духовно вече ми показва,
Предател един как по пътищата тайни,
Ще вкара в замъка там враговете.

6. СЕЛЯНКА:

Видения такива считам аз за вредни.
Днес който християнски мисли още,
Той знае, честността,
А не предателството
Ще ни освободи от злото.

6. СЕЛЯНИН:

/Селяните отиват в гората. /

/Монахът излиза. /

77

ЦЕЦИЛИЯ:

Обични братко мой, когато често аз горещо
В молитва тиха се обръщам с цялата душа
Към източника на света и копнеж мощен
Едно да бъда с него ми изпълваше сърцето,
Пред моя дух явяваше се светлина блестяща -,
Излъчваше тя блага топлина;
И блясъкът превръщаше се в образ на човек;
Той гледаше ме с очи кротки
И думи се изтръгваха от този образ.

Звучаха те така:

"Ти изоставена бе нявга от човешката заблуда,
И носена сега си от любов човешка,
Но чакай, докато копнежът ти намери
Пътеката, която ще те доведе до тебе".
Така говореше ми често този образ.
Не можех аз да изтълкувам неговите думи;
Предчувствие обаче смътно освежаваше ме силно,
Че някога ще се изпълнят те за мене.
И после, кога ти, обични братко, дойде
И аз за първи път видях те,
Тогаз почувствах, че съзнание изгубвам, -
Приличаше напълно ти на тоз, човешки образ.

ТОМАС:

Не те излъгали предчувствието и сънят ти,
Копнежът ме към теб, насочи.

ЦЕЦИЛИЯ:

Когато ти поиска пък съпруга да ти стана,
Аз вярвах, че духът за мене беше те определил.

ТОМАС:

Че искаше духът така да ни събира,
Това показва ни се много ясно,
При все че първо криво го разбрахме.
Когато аз се запознах със тебе,
Тогава стори ми се, че съпруга иска той да ми дари.
Отново аз изгубената си сестра намерих.

ЦЕЦИЛИЯ:

И нищо нас сега не ще ни вече раздели.

ТОМАС:

И все пак, колко много неща между нас застават.
Отгледаха те тебе чужди хора
Привързани с любов към това братство,
Което ми е толкова противно.

ЦЕЦИЛИЯ:

С любов и с доброта изпълнени са те всецяло
И в тях добри приятели ти ще намериш.

ТОМАС:

От тях ще ме отделя моята вяра.

ЦЕЦИЛИЯ:

Чрез мене пътя ти към тях ще можеш да намериш.

ТОМАС:

Добрият Кюне има упорит характер;
Той винаги за тъмнина ще счита
Това, което е за мене източник за светлината.
Едвам в годините на зрялост
Можях към тази светлина да се обърна.
Това, което в моето детство съм за нея слушал,
Едва ли съм го осъзнавал аз с духа си,
А след това съм мислил само
Науката добре да усвоявам,
Която трябваше в живота ми да ме подържа.
И само тук можях ръководител да намеря,
Душата ми свободна, който можа да направи.
И думите, които чух от него,
Са знаци истински на истината свята.
Говори той така, че сърцето, главата
Учението едновременно приемат,
Което той със доброта и с пълна кроткост дава.
По-рано аз усилия големи правих,
Да може да ми стане другото учение по-ясно.
Открих, че то в заблуда само ще ме вкара.
Придържа се то само към онез, духовни сили,
Които сигурно в живота земен водят.

Обаче не във висши светове да ни издигнат могат.
И как ще мога сега пътя да намеря,
Да стигна до сърцето на такива хора,
Които от заблудата спасение очакват.

ЦЕЦИЛИЯ:

Аз слушам твоите думи, мили братко;
Не са от мир те вдъхновени.
Обаче в мене те родиха един мирен образ,
По-рано който се явяваше на моята душа.
То бе преди години много, на разпяти петък,
Видях тогава този образ аз, за който ти говоря,
И който носеше чертите на самия тебе:
"От Бога се роди душата на човека;
Умирайки тя може в дъното на битието да потъне,
Но някога духа ще от смъртта освободи напълно".
Едвам по-късно разбрах ясно,
Че тази мъдрост е на рицарите наши.

ТОМАС:

О сестро, нима трябва аз от твоята уста да чуя
Самите тези думи, считани от враговете наши
За съдържание на висша истина духовна?

ЦЕЦИЛИЯ:

В сърцето си аз съм напълно против
На външните дела на рицарството наше.
И вярна съм на вярата, която тебе поддържа.
Обаче да се убедя аз никога не можех,
Че хората, които имат като цел на тяхното учение
Такива, чрез която пътя на душата си предначертават,
Не са последователи Христови.
Аз ученичка съм отдадена със вяроност на духа
И трябва да призная, че да вярвам искам:
В онези дни духът на брат ми че е искал
Да ми говори за душевни мирни цели.

ТОМАС:

Изглежда на съдбата силите не са определили
В живота ни да има мирни цели на душата;
Отнеха те бащата ни в момента,

Във който ни го върнаха отново.

ЦЕЦИЛИЯ:

О, болката ми цялото съзнание отнема,
Когато чувам те така за татко да говориш.
Сърцето те с любов влече към него
И въпреки това трепериш то кога помислиш
В живота пък едно да бъдем с него.
Ти вярно следваш нашия ръководител,
Но не долавяш, как за любов той говори
Със силни думи, от сърцето му които бликат.
Аз чувствам, че съм пред загадка тъмна.
Аз виждам твоето сърце добро и твоята вяра
И с ужас съм пред пропастта скована,
Която между двамата ви страшно зее,
И ако ме надеждата не утешава,
Че любовта ще постоянно побеждава,
Би липсвала ми смелост да понасям
Това страдание безмерно.

ТОМАС:

За тебе още скрито е, сестрице мила,
Кога силно мисълта ни завладява,
Кога душата на човека тя обхваща.
Тук не синът срещу баща си е застанал,
А мисъл се отвърща от противни мисли - -
Аз чувствам силата ѝ в моята душа да блика.
Да ѝ се противя, това би било
Самия себе си духовно да убия.

/Завесата пада, докато Томас и Цецилия са на ливадата. /

Следващото е продължение на събитията, които са описани в първите пет картини.

ДЕСЕТА КАРТИНА

Същият ландшафт, както в пета картина. Капезиус се събужда от видението, което представи пред душата му неговото минало възплъщение.

КАПЕЗИУС:

О, тази странно местност! Една пейка,

Една гора и една къщичка пред мене - - -
Познава ли ги аз? Те настоятелно желаят
Да ги позная. Силно ме подтискат
И струпват се връз мене като товар тежък.
Показват се като действителност. Но не, туй всичко
Не е то нищо друго освен образ изтъкан
От веществото на душата.
Аз зная, как се тези образи оформят
Собствения копнеж, от жажда на душата.
Като събуден от копнежа аз изплувах
И от обширното море духовно.
Възлиза страшен и потръпващ моят спомен
За този ми копнеж от глъбините на душата.
Но как гореше неговата жажда за битейни светове. -
Измамно блаженство, от лишение което идва,
Изгаряше то цялото ми същество.
Аз бурно трябваше за битието да копнея
И въпреки това то искаше от мене да избяга.
Един миг само, който стори ми се цяла вечност.
Изля в душата ми той бури от страдание,
Кое то само пълен живот да донесе може.
И пред копнеещия страх пред мен, стоеше
Това, което беше този страх създало.
Аз чувствах, че съм разширен като всемира,
Лишен от собственото съществуване.
Но не, това не бях аз, който чувстваше,
Това бе друго същество, възникнало от мене.
Аз виждах да израстват хора и дела човешки
От мировите мисли, що кръстосваха простора
И се стремяха към изява.
Пред погледа ми те представяха един свят на живота
От образи, които можех да напипам.
Те вземаха от собственото ми душевно вещество
Онази сила, за да създават от мисъл битието.
И колкото повече се светът сгъстяваше пред мене,
Изгубвах аз от чувстването ми присъщо.
И от света на тези образи звучаха думи,
Напиращи връз мене, мислещи се сам самите.
Създаваха те същества от нищо
И от добри дела им сила подаряваха.
Звучаха от обширните простори тези думи:

"Човече, себе си познай ти в твоя свят".
Видях аз едно същество, застана то пред мене,
Показващо ми моята душа, като че като своя.
И казваха ми по-нататък думите световни:
"Докато ти не можеш това същество да мислиш
като втъкано цяло в твоя жизнен кръг,
ти само сън един си, себе си сънуващ".
Не можех аз да мисля в ясни форми,
А само сили действащи да виждам,
Напиращи разбъркано които се стремяха
От нищо в битието и от битието в нищо.
Но духом аз назад стремя се по-нататък,
Припомняйки това, което по-напред съм виждал;
Пред моята душа изправя се една картина на живота,
Не бе объркана тя, както всичко друго,
Което в по-късни моменти чувствах;
Тя ясно ми показва хора и дела човешки
Във всичките подробности и много ясно.
В картината ми се показва,
Кои са тези хора и какво те правят:
Познавам всичките души, които виждам,
Но техните тела са изменени.
Аз гледам всичко, като че самият
Би трябвало да чувствам себе си живеещ в този свят.
И въпреки това оставя ме студен, без чувство,
Това, което пълно с живот ми изглежда.
Като че действието върху моята душа
Запазва се за по-късни моменти.
И този, който по-рано стоеше пред духа ми,
Можех да го позная, също и самия мене,
И също други хора сред едно духовно братство,
Така обаче, както образи от стари времена
От спомените чувствам да възникват.
Аз виждам Томас, моя син, като миньор
И мисълта ми спира се тогава на душата,
Която иначе като Томасиус познавам.
Жената, що позната ми е като ясновидка,
Пред моя поглед се яви като мое собствено дете телесно.
Мария, на Томасиус приятелката близка,
Яви ми се в лицето на монаха,
Той който братството духовно е осъждал.

И Щрадер носи образ на юдеина, наречен Симон.
А в Йозеф Кюне и жена му
Душите виждам на Феличия и Феликс Балде.
Аз ясно мога с поглед да обгърна
Живота си и този също на онези хора.
Но щом оставям се на него аз изцяло,
Изчезва пред духа ми всичко.
Да чувствам мога аз, как веществата на душата,
Които бяха тъй в картината втъкани,
Се вливат в моята собствена душа.
Но себе си изпълнен чувствам
С блаженство в цялото ми същество.
Освободен се чувствам от пределите сетивни,
Животът ми е разширен до цялата вселена. -
Така аз чувствам продължителния миг
От мене изживян, докато
Пред онзи образ на живота се намирах.
И по-далече мога аз сега да виждам миналото:
Стъпяващ се от силата на мировите мисли
Пред погледа ми се явява там гората,
И също домът, в който Феликс и Феличия
Ме често утешаваха за грижите в живота.
Сега отново се в света намирам,
От който толкова отдалечен се чувствах
През земни времена и далечини земни.
И този образ, който на самия мене ме показва
И който по-преди безчувствено да гледам можех,
Разстила се като мъгла душевна той над всичко,
Кое то сетивата сега чувстват.
Самият образ се в кошмар сега превръща, който ме потиска.
И глъбините на душата ми разравя.

Врати всемирни той отваря и далечините на простора.

Какво бушува там в основите на моето същество,
Какво прониква в мене от далечни светове?

ЕДИН ГЛАС КАТО ДУХОВНА СЪВЕСТ:

Почувствай ти това, което си видял
Живей това, което ти си сторил.

Сега отново ти за битието си възкръснал. -
Самия си живот ти бе сънувал,
Сега добий го ти
От благородна светлина духовна;
Познай, какво и съществуването произвело
Със силата на погледа душевен.
Ако това да сториш ти не можеш,
Тогава свързан си за вечността
С едно суетно нищо.

/Завесата пада, докато Капезиус е още на сцената. /

ЕДИНАДЕСЕТА КАРТИНА

Същата стая за медитация както във втора картина. Мария, Ариман.

АРИМАН:

Със хитрост Бенедиктус нишките изпреде
На мислите, които ти последва.
Заплетоха те добре в заблуда.
Томасиус, а също и Капезиус
Са жертва също на видение измамно.
Със твоя поглед едновременно и техните
Попаднаха на минало отдавна земно съществуване.
В онези дни вий от тогава търсите живота,
Предхождал днешното ви съществуване.
Заблуда от заблуда ще създавате вий само,
Когато чрез това ще искате да си определите
На земния си път задачите,
Които са последствие на знанието ви суетно.
Че Бенедиктус взе от твоя мозък само
Онези образи и ги постави в минало далечно,
Това от собственото знание ти можеш да откриеш.
Видя ти хората на твоето днешно време
Едва ли като че различни от онова старо време.
Видя ти мъжа като мъж и жена като жена също,
И качествата техни също тъй подобни бяха.
За теб, не може никакво съмнение да има вече,
Че в миналото време си принесла
Не истината, а заблудата само
На собствената си душа с духовния поглед.

МАРИЯ:

Аз виждам, че баща си ти на всякаква измама,
Но зная също, че говориш истината често.
И който да отхвърли би могъл съвета,
Показан му чрез твоите думи,
Би станал жертва на погрешка тежка.
Заблудата си с маската на истината служи.
Да може сигурно човешките души да хване;
Тока човек могъл би лесничко да се измами,
Когато често искал би да се промъкне само
Край извора на всичките заблуди.
На тебе ти дължи душата не само заблуда:
Бащата на измамата дарява също силата онази,
Която хората със сила на разсъдъка снабдява.
И затова свободна срещу тебе искам да застана.
Ти мене улови в онази страна на душата,
Която постоянно само бедна себе си да пази трябва.
Преценя всички основания, които
Ти умно ми представи с добри сметки,
Като че само образи на собствения мозък
Са моите видения на минали животи.
Но питам те аз, дали твоята мъдрост
Отваря портите на всички земни времена?

АРИМАН:

Та в никое духовно царство не живеят същества,
Заставени враждебно срещу мене,
Когато се нуждая в земни времена да вляза.

МАРИЯ:

Възвишените същества съдбовни в тебе
Са мъдро опонента си призовали;
Ти поощряваш всичко онова, което искаш да възпираш,
Донасяш силата на свободата на човешките души,
Кога в основите душевни им проникваш.
От тебе произлизат силите на мислите,
Наистина които са на знанието образът измамен,
Обаче също чувството на истината раждат.
В страната на духа, там само една област има,
В която може да се изковава мечът,
Пред изгледа на който трябва да изчезнеш.

Това е царството, в което си човешките души
Създават знание от умствените сили - -
И после ги превръщат в мъдрост на духа.
И ако в този миг аз правилно ще мога
От словото на истината меч да изкова,
Тогава ти ще трябва да напуснеш това място.
О чуй ме ти, който баща си на лъжата,
Дали пред тебе побеждаващата истина ще кажа.
В развитието на Земята има времена такива,
В които стари сили бавно си умират,
Умирайки обаче виждат нови да израстват.
В такива времена повратни аз и също
Приятелите мои се намерихме в духа на съединени,
Когато търсеха те минали животи земни.
Тогава работеха истински духовни хора,
Които се в душевно братство съюзиха
И черпеха от царството на мистиката цели.
В такива земни дни посаждат се грижливо
Зародиши в човешките души,
Които искат дълго време, за да могат да узреят.
Тогава хората в живота следващ трябва
Способности от миналия да покажат.
Тогава много мъже от подобно време
Отново в следващото раждат се като мъже те също
И много жени пак като жени.
Тогава също времето, което се простира
Между отделните животи земни е по-кратко,
Отколкото това е иначе прието.
На тебе липсваше ти за такива времена повратни
Проникващ поглед. Затова не можеш
Развитието им без грешка да обзираш.
Спомни си, как се ние срещяхме тогава
В дома на братството духовно:
И ти ми каза думи, със които в мен, събуди
Ласкание дълбоко в моята душа.
Сега ми споменът за това време дава сили
На тебе да се силно противопоставя.

/Ариман се отдалечава с недоволен жест. Гръмотевица. /

МАРИЯ:

Той трябваше това ми място да напусне,

Което често Бенедиктовата благодат получи.
На мен, обаче са разкри прекрасно,
Как лесно може тъй заблудата душите да нападне,
Които без да имат будност се подават
На чуване духовно, като пътя сигурен напускат.
Тъй дяволът си има мощни сили,
Противоречията на живота да изтъква,
Отнемайки по този начин сигурността на душите.
Да замълчи той трябва, кога се явява светлината,
Която от самите извори на мъдростта просветва
И яснота дарява на духовния ни поглед.

/Завесата пада, докато Мария е още в стаята. /

ДВАНДЕСЕТА КАРТИНА

Същата стая както в предишната картина. Йоханес и Луцифер.

ЛУЦИФЕР:

Познай ти при Капезиус, какви са плодовете,
Които раждат се, кога душите много рано
Да се отворят искат за света духовен.
Познава той словата в неговата книга на живота
И знае, що му предстои за множество животи.
Страдание обаче не намиращо се в плана на съдбата,
От знание се ражда, на което сили липсват,
В дела да се превърне то в живота.
Дали това ще се постигне или друго,
Това от зрелостта на волята човешка ще зависи.
При всяка стъпка, що Капезиус в живота ще направи,
Той трябва винаги да се запитва:
Дали изпълням аз повеля всяка на дълга си,
Възникнал от предишните животи?
Така за него светлината простира се над всичко,
Която ослепи ще неговите очи с болка,
Но никога да му помогне не ще може.
Убива сили тя, които в несъзнателната област
Са сигурни водачи на човешката душа,
Благоразумието без да повишава.
Така тя само силата на тялото му ще парализира.
Преди душата му да може да я овладее.

ЙОХАНЕС:

На моя живот грешката да виждам мога.
Отнех на моето тяло силата душевна
И гордо я отнех горе в царствата духовни.
Но не едно човешко цяло същество
Бе в този път отведено към светлината.
Това бе само лека сянка на душата.
Тя можеше да фантазира за ширините духовни,
Да чувства се едно с творящи същества.
Тя искаше блажено да живее в светлината
И в цветовете действия на светлината да съзира.
Тя можеше като художник битието на духа
Да изобрази творчески в сетивни светове.
Лицето, що чертите мои бе заело
Показа ми ужасно вярно мен, самия.
Мечтаех аз за най-чиста любов душевна,
В кръвта обаче страст бушува там в мене.
Сега можах да видя тоя земен път,
Създател истински който е бил на този мой живот.
Показа ми той, как аз истински да се стремя ще трябва. -
Как трябва сега моята душа да следва,
Духовния път, в който аз до днес вървял съм,
Като душа, който е живяла в тялото на Томас.
Това, как той живота си устроил беше,
Сега целта пред погледа ми трябва да постави.
Във този си живот аз исках да постигна
Това, което истински ще плодоноси в по-късни години.

ЛУЦИФЕР:

И по-нататък моята светлина ще трябва да те води,
По начин както до сега от нея ти бе ръководен.
Пътят на духа, по който до сега вървял си:
Духа да свърже може той със световите висши,
Обаче на душата ти ще носи тъмнината.

ЙОХАНЕС:

Какво постигнал би човекът, който
Бездушно да се предаде ще трябва на света духовен! ?
Накрая на животите му земни
Отново той ще бъде съществото онова, което бил по-рано,
Когато неговата форма на човек могла е

От мировото лоно да се отдели.
Ако отдам се аз на подтиците свои,
Които несъзнателно от дълбините на душата
Стремят се мощно на живота съдържание да станат,
Тогава в мене действа цялата вселена.
Тогава не ще зная, кое към действие ме движи,
Но въпреки това самата воля милова ще бъде тази,
Която ще ме води тя напред към своите цели.
И знае тя, какво в живота трябва,
Макар познанието да не може да го схване.
Това, което тя създава в цялото човешко същество,
Богатство на живота е, което форма на душата дава.
На нея искам аз да се отдам, а не да продължавам,
Не да я убивам чрез стремеж суетен на духа си.

ЛУЦИФЕР:

Аз действам в тази воля на всемира,
Когато тя струи се мощно чрез душата на човека.
Душите са едно звено към съществата висши,
Догде не могат още мене пълно да живеят.
Единствен аз ги правя истински човеци,
Които като себе могат със всемира да се свържат.

ЙОХАНЕС:

Отдавна вярвах, че познавам те напълно,
Но вътре в мене само една схема е живяла,
Която виждане духовно ми представи по измама.
Аз трябва да те чувствам, с воля тебе да живея,
Тогава в бъдеще ще мога също да те побеждавам,
Ако планът на моята съдба това определил би.
Духовното познание, което съм добил по-рано,
Сега то нека да почива там дълбоко в моята душа,
Докато пътища на самия ми живот ще го събудят.
С доверие всецяло се отдавам на онази воля,
Която е по-мъдра от душата на човека.

/Йоханес излиза с Луцифер. /

ТРИНАДЕСЕТА КАРТИНА

Храмът на Слънцето, скритият мистериен център на йерофантите /първосвещениците/ Луцифер, Ариман, трите душевни форми, Щрадер, Бенедиктус, Теодосиус, Романус, Мария.

ЛУЦИФЕР:

Пред теб, стои победоносен повелителят на вси желания, -
Можа да завладее той душата
Която и в онази светлина на слънцето духовно
Можа все още да се чувства сродна с нашто царство.
Можях аз също в подходящия момент
Да заслепя й погледа за блясъка на светлината,
На който тя като сънуваща се бе отдала само.
Но въпреки това изгубих аз надежда всяка,
Че в областта духовна ний победа ще спечелим,
Когато се обръщам аз сега към моя другар на борбата.
Душата ти да завладееш не сполучи,
Която делото ни би довела до целта му.
Така за кратки земни времена аз мога само
Човешката душа, която ми се подчини,
Да задържа безцелно в наште царства.
И след това аз трябва да предам я на противниците наши.
За пълната победа втората е нужна,
Която се отскубна тъй от твоята сила.

АРИМАН:

Не ми помага времето за моята дейност,
Достъп аз никакъв не мога да намеря до душите.
Ей вече приближава се една, която аз пропових.
Тя няма още знание духовно,
Но мощно по-нататък води я умът й силен.
От нея аз на това място трябва да отстъпя,
В което само несъзнателно тя може да проникне.
/Трите духовни форми заедно със Щрадер. /

ФИЛИЯ:

Да се изпълня искам
Със силата на светла вяра,
Да вдишвам искам аз
На упованието жизнената сила
От радостта на силния стремеж душевен:
Да може светлината да събуди
Духовно спящия човек.

АСТРИД:

Аз да втъка пък искам

Полученото откровено слово
С отдайна радост на душата.
Да кондензирам искам
Лъчите на надежда жива.
Да свети трябва в тъмнината,
Да се смрачи във светлината:
Да могат силите да носят
Духовно спящия човек.

ЛУНА:

Да стопля искам светлината на душата
И силата на любовта да укрепя.
Те трябва да се осмелят
И също да спасят се,
И като се издигнат
Да си дадат тегло да искат:
Че бремената на света
Духовно спящия да изоставят,
Да може него да освободи
На светлината радостта душевна.

БЕНЕДИКТУС:

Повиках ви аз вас, сътрудничките мои,
При търсене на светлината на духа,
В човешките души която трябва да се влее.
Познавате вий същността на Слънцето духовно:
То често свети в пълна дневна светлина,
А в други времена прониква само смътно
С безсилие в мъглата на душевното пространство,
И често трябва да отстъпва то пред тъмнината.
Служителят на храма трябва да проникне с поглед духовен
В душевни гъбини, където лъчезари силно
Духовна светлина от висините на света.
Но трябва той и тъмни цели също да намери,
Които несъзнателно от тъмнините на душата
Развойни сили на човека искат да насочват.
Сега тук в храма се явиха същества духовни,
Които дават на човешките души храна духовна
Почерпена от силите духовни на всемира;
Душата на един човек те искат да насочат
От тъмнината на духа към царството на светлината.

Обгърнат е той още от съня на знанието днешно;
Но прозвучават вече в него призиви духовни
В основи несъзнателни на неговото същество.
Това, което те му казват в глъбините на душата,
Наскоро ще проникне до слуха духовен.

ТЕОДОСИУС:

Не можеше до днес душата тази да намери
Отново себе си във светлината на духа,
Която свети през изявата на сетивата
И смисъла на земното развитие разкрива.
Тя виждаше духа на Бога от природата опразнен,
Природата пък виждаше от Бога отчуждена.
Така през много съществувания земни
За нея чужд бе смисълът на битието
И като инструмент на себе си самата
Тя винаги можа такива тела само да намира,
Които я делиха от света и същества човешки.
Тя в храма силата ще може да намери,
Да може чуждия живот да чувства като своя
И тъй да може също сила да добие,
Която да я изведе от лабиринта ѝ мисловен
И ѝ покаже пътища към изворите на живота.

БЕНЕДИКТУС:

И друг един човек към светлината в този храм стреми се също;
Той само в бъдеще ще стигне до вратите наши,
Да влезе в туй свещено място ще поиска.
Той посади като изследовател във живота
Дълбоко в своята душа на мисленето семената.
Така до светлината на духа той трябваше да стигне
И да остави семената вън от храма да узреят.
Можа да види, как животът негов земен
Като последствие на друг един живот се той окажа,
Прекаран в минало далечно време.
И тяхното въздействие в сегашния живот.
Но задълженията си да изпълни силата му липсва
И чрез себепознанието да ги чувства.

РОМАНУС:

Калезиус чрез силата на храма трябва

Да разбере той, как в един живот тук на Земята
Човек със задължения душата си да натовари може,
Които той ще може само да изпълни
Едвам през много съществувания на Земята.
Така без страх той може да признае,
Душата му как действия на грешки стари
Ще трябва още през вратата на смъртта да носи.
И победител той ще се окаже
В борбата, която порти на духа ще ме отвори,
Когато смело ще застане пред Пазача,
Стояща на прага та света духовен.
И този Пазач нему ще разкрие,
Че да издигне се високо във живота никой не ще може,
Когато се от книгата съдбовна на живота плаши.
Тогава смело истината ще понася,
Че себе си познавайки страданията ще има.
И в тези си страдания утеха той не ще намери.
Другар на него волята ще бъде,
Която смело се на бъдещето ще предава
И укрепен от извора на силите надеждни
Срещу страдания ще застане.

БЕНЕДИКТУС:

Вий, братя мои, в този час
На този храм служители преданни,
Предначертахте пътищата мъдри,
В които двамата търсачи на духа
Ще можете до целите на техните души да доведете.
И друго дело иска още службата на храма.
Ей повелителят на всичките желания /Луцифер/
Стои навред до нас;
Достъп намери той в светилището наше,
Понеже му душата на Йоханес може да отвори
Вратите, иначе затворени за него.
На брата, който ние посветихме,
Му липсва сега още сила.
Да устои със смелост срещу тези думи,
Които се от тъмнина създават.
Добрите сили в него ще укрепнат,
Когато се в контраст почувстват.
Така той скоро в храма наш отново

Приет ще бъде с любов братска.
Съкровището му духовете трябва за запазите,
Понеже то да се изпари иска в тъмнината.
/Обръщайки се към Луцифер. /

Към теб, да се обърна трябва, който не за дълго
Ще можеш да владееш това място, гдето се сега намиращ.
Не може още силата на храма в това време
Душата на Йоханес да освободи от тебе;
Но в бъдеще отново тя ще бъде наша,
Когато плодовете на сестрата наша ще узреят,
Цветята на които можем вече да познаем.
/Явява се Мария. /

Можа тя в минали животи земни
Да види, как Йоханес с нея беше свързан.
По нейните следи вървеше той през дните,
Когато тя самата бе голям противник
На светлината, на която днес изцяло се отдава.
Когато връзки на душите така силно се оказват,
Че надживяват на духа промяната,
Тогава несъмнено силата на повелителя на всичките желания/Луцифер/
Ще се разбие в твърдостта й.

ЛУЦИФЕР:

Причина стана волята на Бенедиктус
Душите на Йоханес и Мария да се разделят,
Но там, където хората едни от други се отделят,
Поле за моята сила се приготвя.
Аз непрестанно търся, где душите се разделят,
За да създам за вечността живот свободен земен
От всяко робство на света.
Кога Мария носеше одежда на монах,
Отвърна тя онази душа от бащата,
Която в тялото Йоханесово днес живее.
Това за мен, зародиш приготви също,
Който несъмнено аз ще доведе до зрялост.

МАРИЯ/обръща се към Луцифер/:

В душата на човека извори на любовта живеят,
При тях не може да достигне твоята сила.

Те се отварят, кога стари грешки на живота,
Които несъзнателно поел върху себе си човекът,
През следващи животи земни от духа съзрени биват
И с воля жертвена да се превърнат могат
В дела през земния живот,
Които плодове донасят за спасението на човека.
На мене Съществата на съдбата ми дариха
Да виждам дни от минали животи;
И дадени ми бяха също знаци,
Които учат ме да направлявам жертвената воля,
Спасение за да израсне за души човешки,
С чиито нишки на живота моите
Можаха в земното развитие да се съединят.
Видях аз, как в живота ми предишен
Душата на Йоханес от баща си се отвърна
И силите видях, които движеха самата мене,
От отчуждя сина от бащиното му сърце.
Така стои сега бащата срещу мене,
Припомняйки ми греха от живота минал.
Говори ясно той с онези думи на всемира,
Които в знаци на дела в живота се превръщат.
Това, което аз създадох между сина и бащата,
Да се яви ще трябва в друга форма само
В живота настоящ в душата на Йоханес, който
Отново с моята привързва.
В онез, страдания, които аз понесох,
Когато трябваше Йоханес да се отдели от мене,
Познавам аз последствия съдбовни на делата мои. -
Ако душата ми ще може върна да остане
На светлината подарена от духовни Същества,
Тя чрез услугите ще си създава сили,
Които на Капезиус ще може да направи
При неговите трудни странствания във живота.
Със силите, които тя така ще може да добие,
Ще вижда сигурно звездата на Йоханес също и тогава,
Когато отклонен чрез своите желания,
Не ще върви той в пътя, който светлината осветлява,
И ще познае тя чрез виждане духовно,
Кое то ръководеше я в дни далечни земни,
Как трябва да оформи връзките душевни
В *сегашно* време тя така, че жизнените сили,

Които се подготвиха от тъпотата,
Да продължат да действат за спасението на човека.

БЕНЕДИКТУС:

Създаде се чрез минали животи земни
От нишките, които кармата изпрежда
В развитието на света, същински възел.
Втъкани в него са животите на три човека.
Сега над този възел на съдбата свети
Духовна висша светлина от храма святи.
Към теб, Мария, трябва аз сега да се обърна:
От всичките души познати само ти си
На жертвеното място в този час.
И нека в твоето себе тази светлина
Да действа по-нататък и създава
Онези сили на спасение, които
Във миналото нишките на твоя живот собствен
Във възел на живота здраво с другите привързват.
Бащата не можа в живота минал
Сърцето да намери на сина си, но сега пък
Стремящото се към духа Йоханесово себе
Ще придружава го по пътя водещ в царството духовно.
За тебе дълг възниква, ти душата на Йоханес
Да задържиш във светлина чрез своята сила.
Тъй както някога към тебе я привърза,
Тя смъртно можеше да следва само тебе.
На свободата ѝ предаде я ти вече,
Когато тя все още беше заблудена.
Отново трябва ти да я намериш, тъй като самата
Тя иска да добие своята особеност.
Ако стане своята душа на светлината вярна,
Която съществата от света духовен ти раздават,
Тогава и душата на Йоханес ще жадува
За своята и в царствата на Луцифера
Чрез любовта, която с своята я свързва.
Отново път към светлината висша ще намери,
Защото същество едно, което е можело
Да вижда знаещо от собствените глъбини душевни,
Прониква живо то през светлината, и през тъмнината също.
То вдишвало е от просторите всемирни
Въздушно вещество, което дава живота вечен - -

И възвисява още като жив живота на човека
От дълбините на душата в слънчевите висини.

/Завесата пада. /

К Р А Й